Utajärven hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

- Johdanto
- Toimenpidekortti
- Lapsiperheet
- Lapset ja nuoret
- Työikäiset
- Seniorit

JOHDANTO

Vuosi
2025

Hyvinvointia rakennetaan yhdessä

Utajärvellä hyvinvoinnin edistäminen on koko kunnan yhteinen tehtävä. Hyvinvointi syntyy kuntalaisten arjessa, siinä, millaiset mahdollisuudet ihmisillä on liikkua, harrastaa, oppia, osallistua, kohdata muita, työllistyä, elää turvallisessa ympäristössä ja saada tukea erilaisissa elämäntilanteissa. Siksi hyvinvointia edistetään kaikilla kunnan toimialoilla ja kaikenikäisten kuntalaisten arjessa.

Utajärven hyvinvointityötä on kehitetty viime vuosina määrätietoisesti. Ennaltaehkäisevää toimintaa on lisätty, henkilöstöresursseja on vahvistettu ja eri ikäryhmille suunnattuja palveluja ja toimintaa on kehitetty. Samalla yhteistyötä kunnan eri toimialojen, hyvinvointialueen, järjestöjen, yhdistysten, seurojen, seurakunnan, yritysten ja muiden toimijoiden välillä on vahvistettu.

Kehittämistyö näkyy käytännössä monella tavalla. Kunnassa on panostettu muun muassa lasten ja nuorten ennaltaehkäisevään työhön, koulunuorisotyöhön, liikuntaan ja harrastamiseen, kulttuuriin, työllisyyden edistämiseen sekä senioreiden hyvinvointiin ja kotona asumisen tukemiseen. Maksuttomat ja matalan kynnyksen palvelut, monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet, kuntalaisten käytössä olevat tilat sekä erilaiset arkea helpottavat ratkaisut muodostavat jo nyt laajan hyvinvoinnin palvelukokonaisuuden.

Myös hyvinvoinnin edistämisen rakenteita on vahvistettu. Hyvinvointitietoa seurataan aiempaa järjestelmällisemmin, HYTE-työtä tehdään poikkihallinnollisesti ja tietoa tuodaan Power BI -alustan avulla osaksi johtamista ja päätöksentekoa. HYTE-kertoimen myönteinen kehitys ja siihen perustuvan valtionosuuden kasvu kertovat osaltaan siitä, että kunnassa tehty hyvinvoinnin edistämistyö ja sen rakenteet ovat kehittyneet oikeaan suuntaan. Emme lähde uudelle suunnitelmakaudelle nollasta.

Seuraava askel on vahvistaa jo rakennettua

Vuosien 2026–2030 hyvinvointisuunnitelmassa ei ole kyse kokonaan uuden toiminnan rakentamisesta. Lähtökohtana on säilyttää toimiviksi osoittautuneet palvelut ja toimintamallit, vahvistaa niitä ja kehittää toimintaa edelleen kuntalaisten tarpeiden ja hyvinvointitiedon perusteella.

Painopiste on ennaltaehkäisyssä. Mitä aikaisemmin hyvinvointia, toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa, sitä paremmin voidaan ehkäistä ongelmien syntymistä ja kasautumista. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa, turvallisia ja viihtyisiä ympäristöjä, mielekästä tekemistä, kulttuuria, yhteisöllisyyttä, työllistymisen tukemista sekä mahdollisuutta saada tukea riittävän varhain.

Erityistä huomiota kiinnitetään mielen hyvinvointiin, yksinäisyyden ehkäisyyn, toimintakykyyn, turvallisuuteen sekä siihen, että jokaisella kuntalaisella olisi mahdollisuus kuulua yhteisöön ja osallistua oman kotikuntansa toimintaan.

Hyvinvointi kuuluu kaikille toimialoille

Hyvinvointityö ei ole vain hyvinvointipalveluiden tehtävä. Varhaiskasvatus ja koulu rakentavat lasten kasvun ja oppimisen edellytyksiä. Nuoriso-, liikunta-, kulttuuri- ja kirjastopalvelut vahvistavat toimintakykyä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Työllisyys- ja elinvoimapalvelut tukevat työtä, toimeentuloa ja aktiivista osallisuutta. Elinympäristö vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin turvallisten, esteettömien, viihtyisien ja liikkumiseen kannustavien ympäristöjen kautta.

Kunnan oman toiminnan rinnalla järjestöillä, yhdistyksillä, seuroilla, yrityksillä ja muilla yhteisöillä on merkittävä rooli. Kunnan tehtävänä on myös mahdollistaa muiden toimintaa esimerkiksi tarjoamalla tiloja, rakentamalla yhteistyötä ja tukemalla kuntalaisten omia ideoita ja aktiivisuutta. Kaikkea hyvinvointia edistävää toimintaa ei tarvitse eikä ole tarkoituksenmukaista tuottaa kunnan omana palveluna.

Kuntalaiset mukana kehittämässä

Hyvinvointia rakennetaan yhdessä kuntalaisten kanssa. Palvelujen ja toiminnan kehittämisessä hyödynnetään kyselyitä, palautetta, vaikuttamistoimielimiä, osallistavaa budjetointia sekä erilaisia kuulemisen ja yhteiskehittämisen tapoja.

Pienen kunnan vahvuutena on mahdollisuus tuntea paikalliset tarpeet, tehdä yhteistyötä joustavasti ja kokeilla uusia toimintatapoja. Tätä vahvuutta halutaan hyödyntää myös tulevina vuosina. Kaikkia vuosien 2026–2030 toimenpiteitä ei määritellä etukäteen, vaan suunnitelma jättää tilaa uusille tarpeille, ideoille ja toimintamalleille.

Tieto ohjaa tekemistä

Power BI -alustalle koottava hyvinvointitieto tekee kuntalaisten hyvinvoinnin kehityksen näkyväksi. Valtakunnallisten indikaattorien rinnalla seurataan kunnan omista palveluista saatavaa tietoa ja kuntalaisten kokemuksia.

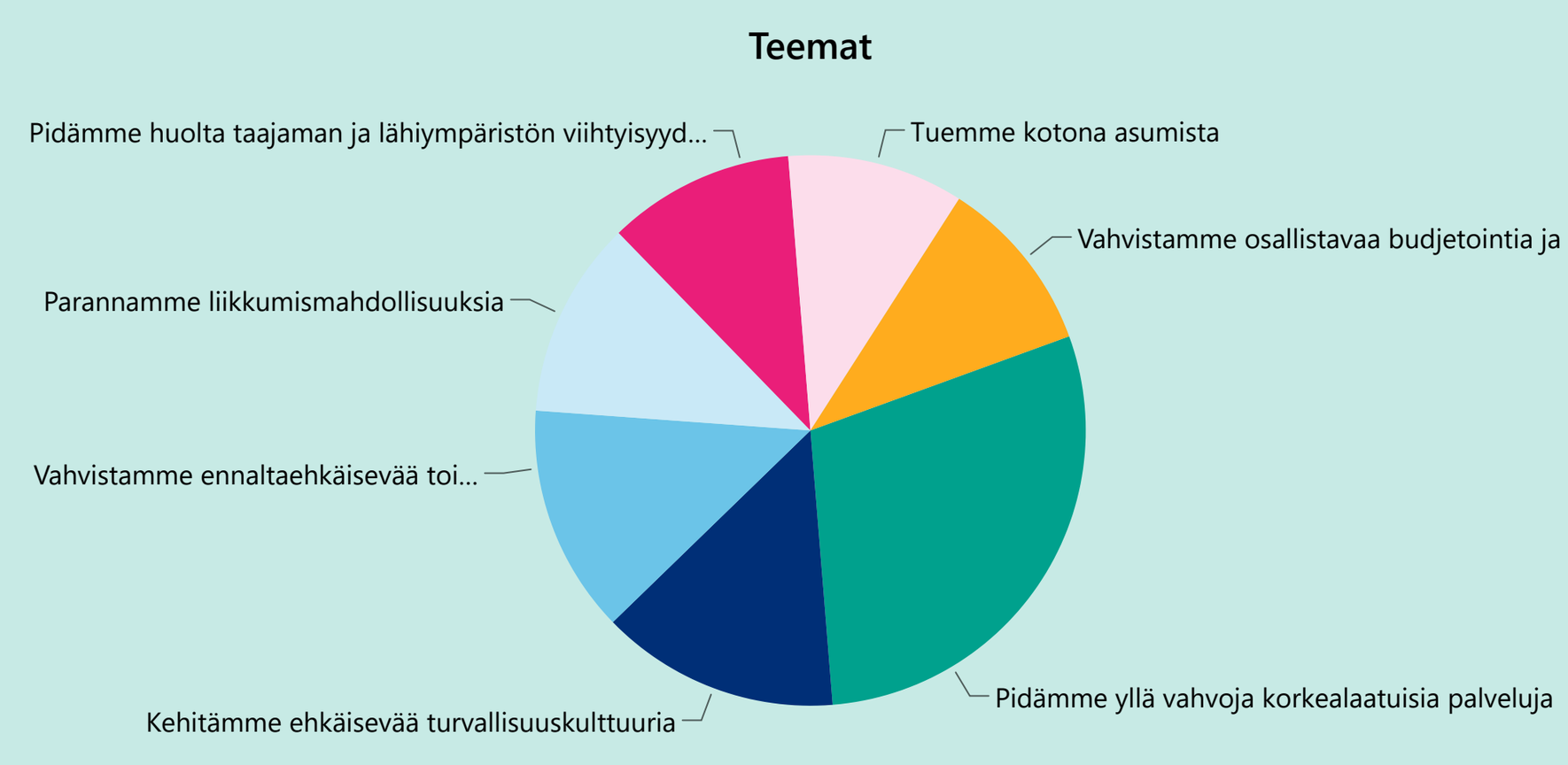
Tietoa ei kerätä vain raportointia varten. Sen avulla arvioidaan, missä asioissa kehitys on myönteistä, missä tarvitaan lisää huomiota ja mihin kunnan käytettävissä olevia resursseja kannattaa suunnata. Hyvinvointisuunnitelma elää tämän tiedon mukana koko suunnitelmakauden ajan.

Utajärven tavoitteena on jatkaa pitkäjänteistä työtä hyvän elämän kotikuntana. Vahvistamme sitä, mikä toimii, kehitämme rohkeasti uutta tarpeiden mukaan ja huolehdimme siitä, että hyvinvointi näkyy kunnan päätöksissä ja arjen tekemisessä. Hyvinvoiva Utajärvi rakennetaan yhdessä.

Utajärven liikkumissuunnitelma

TOIMENPIDEKORTTI

Teemat

Teema: Kaikki
Suunnitelma: Kaikki
Ikäryhmät: Kaikki
Vastuutaho: Enter Vastuutaho

Ei aloitettu	162
Käynnissä	1
Toteutunut	1

Palauta valinnat

Teema	Tavoite	Toimenpide	Indikaattori	Status	Tavoitetaso 2030	Vastuutaho
	Arjen turvallisuus ja hyvinvointi vahvistuvat	Kevyen liikenteen väylien kunnossapito ja turvallisuuden parantaminen	Kuntalaispalaute, liikenneonnettomuudet, tähän sotkanetin indikaattori		Turvallisuuden kokemus paranee	Elinympäristö
	Edistetään terveyttä, toimintakykyä ja aktiivista arkea.	Tarjotaan maksutonta liikuntaneuvontaa.	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärä.		Kasvaa tai pysyy samana	Liikuntapalvelut
	Ehkäistään päihteiden käyttöä ja lisätään päihdetietoutta.	Järjestetään päihteisiin liittyvää ehkäisevää toimintaa ja vahvistetaan päihteettömiä toimintatapoja.	Kouluterveyskysely: päihteiden käyttö Sotkanet: Alkoholijuomien myynti asukasta kohti.		Päihteiden käyttö vähenee	Hyvinvointipalvelut
	Kulttuuri tukee mielen hyvinvointia	Taide- ja kulttuurisisältöjen saavutettavuuden lisääminen	Kotiseutuviikon järjestäminen		Kyllä/ei	Kulttuuri
	Kulttuurinen osallisuus lisääntyy	Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumat	Osallistujamäärä		Kasvaa	Kulttuuri
	Lasten fyysinen aktiivisuus lisääntyy	Päivittäinen ulkoilu ja liikuntakasvatus	Päivittäisten liikuntatuokioiden määrä		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Lasten hyvinvointi ja terveelliset elämäntavat vahvistuvat	Liikkumisen lisääminen osaksi varhaiskasvatuksen arkea	Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan toteutuminen		Toteutuu kaikissa yksiköissä	Varhaiskasvatus
	Lukutaito ja oppiminen vahvistuvat	Lukemisen edistämisen kampanjat ja vinkkaus	Lainausmäärät		Säilyy	Kirjasto
	Mielen hyvinvointi vahvistuu	Hyvinvointia tukevien toimintamallien hyödyntäminen koulun arjessa	Kouluterveyskysely: ahdistuneisuus ja koulu-uupumus		Vähenee	Koulu
	Nuorten arjenhallinta vahvistuu	Elämänhallintaa ja hyvinvointia tukeva toiminta	Asiakaspalaute		Paranee	Etsivä nuorisotyö
	Nuorten harrastuneisuus lisääntyy	Harrastamisen Suomen mallin koordinointi ja kehittäminen	Kuinka monella on harrastus		Kasvaa	Liikuntapalvelut
	Nuorten hyvinvointi ja terveelliset elämäntavat vahvistuvat	Harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan ylläpito ja kehittäminen	Harrastustoimintaan osallistuvien määrä		Kasvaa	Nuorisopalvelut
	Nuorten tuen tarpeet tunnistetaan varhain ja ongelmia ehkäistään.	Tehdään moniammatillista yhteistyötä nuorten tuen tarpeiden tunnistamiseksi ja tarvittavan tuen järjestämiseksi.	Moniammatillisten yhteistyötapaamisten määrä.		Vähintään 4 tapaamista / vuosi.	Nuorisopalvelut ja hyvinvointipalvelut
	Oppilaiden arjen rytmi ja jaksaminen vahvistuvat	Hyvinvointiteemat ja arjenhallinnan tukeminen	Kouluterveyskysely		Paranee	Koulu
	Oppilaiden hyvinvointi ja terveelliset elämäntavat vahvistuvat	Liikkumisen lisääminen osaksi koulupäivää	MOVE-mittaukset, kouluterveyskysely		Fyysinen toimintakyky paranee	Esiopetus + perusopetus + lukio
	Päihteiden käyttö vähenee	Ennaltaehkäisevä päihdekasvatus ja teematyö	Kouluterveyskysely: päihteiden käyttö		Vähenee	Kaikki
	Terveelliset elämäntavat vahvistuvat	Ruoka- ja ravitsemuskasvatus osana arkea	Ruokakasvatuksen toteutuminen		Toteutuu suunnitelmallisesti	Varhaiskasvatus
	Terveelliset elintavat vahvistuvat	Terveys- ja ravitsemuskasvatus osana opetusta	Kouluterveyskysely		Paranee	Koulu
	Tuetaan toimintakykyä ja itsenäistä arkea.	Järjestetään säännöllistä lihasvoimaa, tasapainoa ja toimintakykyä ylläpitävää liikuntaa.	Osallistujamäärä ja osallistumiskerrat.		Osallistuja määrä ja osallistumiskerrat kasvaa tai pysyy samana	Liikuntapalvelut
	Vähennetään yksinäisyyttä ja vahvistetaan osallisuutta.	Järjestetään senioreille ryhmätoimintaa, tapahtumia, luentoja ja muuta yhteistä toimintaa.	Toimintojen ja osallistujien määrä.		Toimintojen ja osallistujien määrä kasvaa tai pysyy samana.	Senioripalvelut
	Vahvistetaan yhteistyötä järjestöjen kanssa.	Tuetaan paikallisten järjestöjen toimintaa myöntämällä avustuksia ja tekemällä yhteistyötä järjestöjen kanssa.	Myönnettyjen avustusten määrä ja yhteistyössä toteutettujen toimintojen määrä.		Järjestöjen toimintaedellytykset turvataan mahdollisuuksien mukaan.	Senioripalvelut + Kulttuuripalvelut
	Yksinäisyys vähenee ja hyvinvointi vahvistuu	Kulttuuri- ja kirjastohetket senioreille	Osallistujamäärä		Kasvaa	Kulttuuri + kirjasto, senioripalvelut
	Digitaalinen osallisuus vahvistuu	Digituki senioreille	Digitukeen osallistuneet		Kasvaa	Kirjasto
	Ehkäistään kaatumisia ja liukastumisia.	Tarjotaan senioreille vuosittain liukuesteitä ja nastamursketta.	Sotkanet: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä. Liukuesteiden ja nastamurskeen jakelun toteutuminen.		Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot vähenee. Liukuesteiden ja nastamurskeen jakelu toteutuu vuosittain.	Hyvinvointipalvelut
	Ehkäistään kiusaamista ja puututaan siihen varhain.	Tehdään ennaltaehkäisevää kiusaamisen vastaista työtä ja vahvistetaan toimintamalleja.	Kouluterveyskysely: kiusaaminen.		Kiusaaminen vähenee.	Nuorisopalvelut
	Ikääntyneiden toimintakyky säilyy	Senioriliikunta, kuntosalitoiminta sekä tasapaino- ja voimaharjoittelu	Kaatumisiin liittyvät hoitojaksot 65+ (Sotkanet)		Vähenee	Liikuntapalvelut
	Ilkivalta ja häiriökäyttäytyminen vähenevät	Kameravalvonnan kehittäminen keskeisillä alueilla	Ilkivaltailmoitukset		Kehitetään	Elinympäristö
	Kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisy vahvistuu	Yhteisölliset kulttuurisisällöt ja teemaviikot	Toteutuneet tapahtumat		Lisääntyy	Kulttuuri + koulu
	Kouluympäristön turvallisuus säilyy hyvänä	Turvallisuuskävelyt ja turvallisuussuunnitelmien päivitys	Päivitetyt suunnitelmat		Toteutuu vuosittain	Koulu + elinympäristö
	Lasten tunne- ja vuorovaikutustaidot vahvistuvat	Tunne- ja kaveritaitojen harjoittelu	Henkilöstön arviointi, huoltajapalaute		Paranee	Varhaiskasvatus
	Nuoret tavoitetaan ajoissa	Läsnäolo koulun arjessa	Kontaktien määrä		Kasvaa	Koulunuorisotyö
	Nuorten turvallisuuden tunne vahvistuu	Turvalliset nuorisotilat ja turvallisemman tilan periaatteet	Kouluterveyskysely: turvallisuuden kokemus		Paranee	Nuorisopalvelut
	Oppilaiden turvallisuuden tunne vahvistuu	Yhteisöllinen opiskeluhuolto	Kouluterveyskysely: turvallisuuden kokemus		Paranee	Koulu
	Turvallinen arki toteutuu	Piha-alueiden ja toimintaympäristöjen turvallisuustarkastukset	Tarkastusten määrä		Toteutuu vuosittain	Varhaiskasvatus + Elinympäristöpalvelut
	Turvallinen asiointi mahdollistuu	Kirjastotilojen turvallisuuden kehittäminen	Asiakaspalaute		Paranee	Kirjasto
	Turvallinen digiympäristö vahvistuu	Mediakasvatus ja digiturvallisuus	Oppilaskysely		Paranee	Koulu
	Turvallinen ja yhdenvertainen osallistuminen vahvistuu	Turvallisemman tilan periaatteiden hyödyntäminen tapahtumissa	Turvallisuussuunnitelmat ajan tasalla		Kyllä/ei	Kulttuuri + kirjasto
	Turvallinen kasvuympäristö vahvistuu	Turvallisuus- ja tunnetaitokasvatus	Kiusaamis- ja häiriötilanteiden määrä		Vähenee	Varhaiskasvatus
	Turvallinen oppimisympäristö vahvistuu	Kiusaamisen ehkäisyn toimintamallit	Kouluterveyskysely: kiusaaminen		Kiusaaminen vähenee	Koulu
	Turvallisuuden tunne vahvistuu	Turvallisuuskävelyiden toteuttaminen	Turvallisuuskävelyiden määrä		Toteutuu vuosittain	Elinympäristö
	Varautuminen häiriötilanteisiin vahvistuu	Varautumis- ja turvallisuussuunnitelmien päivittäminen	Suunnitelmat ovat ajantasaiset		Kyllä/ei	Elinympäristö
	Varhainen puuttuminen vahvistuu	Moniammatillinen yhteistyö nuorten tukena	Yhteistyötapaamisten määrä		Lisääntyy	Nuorisopalvelut + etsivä + koulu
	Varhainen tuki toteutuu oikea-aikaisesti	Moniammatillinen yhteistyö	Yhteistyöpalaverien määrä		Toteutuu suunnitelmallisesti	Varhaiskasvatus
	Varmistetaan liikuntapaikkojen turvallisuus ja hyvä kunto.	Tarkastetaan ja huolletaan liikuntapaikkoja säännöllisesti sekä kehitetään turvallisia ja esteettömiä paikkoja.	Huollettujen ja tarkastettujen paikkojen osuus.		100 % suunnitelluista huolloista ja tarkastuksista toteutuu.	Liikuntapalvelut ja elinympäristöpalvelut
	Yksinäisyys vähenee	Yhteisöllisen nuorisotyön ja ryhmätoiminnan vahvistaminen	Kouluterveyskysely: yksinäisyyttä kokevien osuus (%)		Vähenee	Nuorisopalvelut
	Kehitetään viihtyisiä, turvallisia ja eri-ikäisille sopivia ympäristöjä.	Kehitetään ja ylläpidetään ulkoilu-, lähiliikunta- ja luontoliikuntaympäristöjä.	Liikuntapalveluiden ja -paikkojen kehittämiskysely: Kuntalaisten tyytyväisyys liikuntapaikkoihin ja -ympäristöihin		Tyytyväisyys kasvaa	Hyvinvointipalvelut , Liikunta ja vaikuttamistoimielimet
	Kirjasto toimii viihtyisänä kohtaamispaikkana	Tila- ja tapahtumakehittäminen	Kävijämäärä		Kasvaa	Kirjasto
	Koulumatkojen turvallisuus vahvistuu	Turvallisten koulureittien huomioiminen	Huoltajakysely		Paranee	Koulu + elinympäristö
	Kouluympäristö tukee hyvinvointia	Piha-alueiden ja lähiluonnon hyödyntäminen	Oppilaspalaute		Paranee	Koulu
	Kulttuuritilat tukevat yhteisöllisyyttä	Kulttuuritapahtumien järjestäminen julkisissa tiloissa	Tapahtumien määrä		Lisääntyy	Kulttuuri
	Kulttuuriympäristö vahvistaa viihtyisyyttä	Näyttelyiden ja ympäristötaiteen toteuttaminen	Näyttelyiden määrä		Kasvaa	Kulttuuri
	Kuntalaiset voivat osallistua lähiympäristön kehittämiseen.	Osallistetaan kuntalaisia lähiympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.	Kuntalaiskuulemisia järjestetään		Kyllä/ei	Hyvinvointipalvelut ja vaikuttamistoimielimet
	Lasten ympäristötietoisuus vahvistuu	Kestävän kehityksen kasvatus	Ekotekoihin osallistuminen		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Luontosuhde ja ympäristötietoisuus vahvistuvat	Luontoaiheiset tapahtumat ja kirjavinkkaukset	Tapahtumien määrä		Lisääntyy	Kulttuuri + kirjasto
	Luontosuhde vahvistuu	Luonto- ja ympäristöoppimisen hyödyntäminen	Luontokertojen määrä		Lisääntyy	Koulu
	Luontosuhde vahvistuu	Metsä- ja luontopedagogiikan hyödyntäminen	Luontokertojen määrä		Lisääntyy/Säilyy samana ja mikä lähtötaso?	Varhaiskasvatus
	Luontosuhde vahvistuu	Retket ja luontotoiminta	Osallistujamäärä		Kasvaa	Nuorisopalvelut + Liikuntapalvelut
	Nuorisotilat tukevat hyvinvointia	Nuorisotilojen viihtyisyyden kehittäminen	Nuorten palaute		Paranee	Nuorisopalvelut
	Nuorten osallisuus ympäristöön vahvistuu	Ympäristö- ja yhteisötempaukset	Tempauksien määrä		Lisääntyy	Nuorisopalvelut
	Ulkoilu mahdollistuu turvallisesti	Penkkien ja levähdyspaikkojen lisääminen ulkoilureiteille	Penkkien määrä		Lisääntyy	Elinympäristö
	Viihtyisä elinympäristö tukee hyvinvointia	Viheralueiden ja puistojen ylläpito	Kuntalaiskysely		Viihtyisyys paranee	Elinympäristö
	Viihtyisä oppimisympäristö tukee hyvinvointia	Piha-alueiden ja lähiympäristön hyödyntäminen	Huoltaja- ja henkilöstöpalaute		Paranee	Varhaiskasvatus
	Ympäristötietoisuus vahvistuu	Kestävän kehityksen kasvatus	Ekotekoihin osallistuminen		Lisääntyy	Koulu
	Alle 25-vuotiaiden työllistymisen edistäminen	Tarjotaan yksilöllistä ohjausta ja tiivistetään yhteistyötä oppilaitosten, työnantajien ja etsivän nuorisotyön kanssa.	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrän kehityssuunta (vähenee / ennallaan / kasvaa); myönteisten siirtymien kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee)		Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vähenee ja työhön tai koulutukseen siirtyminen lisääntyy vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Asiakaslähtöisyys vahvistuu	Asiakaspalautteen systemaattinen hyödyntäminen	Palautteiden määrä		Lisääntyy	Kulttuuri + kirjasto
	Julkiset tilat ovat turvallisia ja toimivia	Kiinteistöjen kunnossapidon kehittäminen	Asiakastyytyväisyys		Säilyy hyvänä	Elinympäristö
	Kehitetään monikanavaista viestintää	Hyödynnetään sosiaalisen median rinnakkaisjulkaisuja eri kohderyhmien tavoittamiseksi.	Sosiaalisen median tavoittavuuden ja sitoutumisen kehitys		Viestinnän tavoittavuus ja vuorovaikutus ovat lisääntyneet lähtötasoon verrattuna.	Viestintä
	Kirjastopalvelut tavoittavat kuntalaiset	Monipuolinen aineisto- ja tapahtumatarjonta	Lainausmäärät, kävijämäärät		Säilyy	Kirjasto
	Kodin ja koulun yhteistyö vahvistuu	Huoltajayhteistyön kehittäminen	Huoltajakysely		Paranee	Koulu
	Koulut tavoittavat oppilaat yhdenvertaisesti	Maksuttomien palvelujen ylläpito	Asiakastyytyväisyys		Säilyy hyvänä	Koulu
	Kulttuuri- ja kirjastopalvelut ovat saavutettavia	Maksuttomien palvelujen ylläpito	Asiakastyytyväisyys		Säilyy hyvänä	Kulttuuri + kirjasto
	Kulttuurikasvatus toteutuu suunnitelmallisesti	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen	Toteutumisaste		Toteutuu kaikilla vuosiluokilla	Kulttuuri
	Kunnan viestintä tavoittaa kuntalaiset tehokkaasti	Kehitetään monikanavaista viestintää ja kohdennetaan sisältöjä eri kohderyhmille	Sosiaalisen median sitoutumisaste (%)		Kasvaa vuosittain	Viestintä
	Kuntalaiset löytävät tarvitsemansa tiedon helposti	Verkkosivujen rakenteen, hakutoimintojen ja palvelusivujen jatkuva kehittäminen	Verkkosivujen kävijämäärä ja palvelusivujen käyttö		Kasvaa vuosittain	Viestintä
	Kuntalaiset saavat oikea-aikaista, ymmärrettävää ja saavutettavaa tietoa kunnan palveluista	Toteutetaan vuosittainen viestinnän arviointi ja kehitetään palveluviestintää palautteen perusteella	Kuntalaisten tyytyväisyys kunnan viestintään (%)		Tyytyväisyys kasvaa lähtötasosta	Viestintä
	Laadukas opetus säilyy	Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Koulutuspäivien määrä		Lisääntyy	Koulu + Varhaiskasvatus
	Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisten tarpeisiin	Palveluiden arviointi ja kehittäminen	Asiakastyytyväisyys liikuntapalveluihin		Paranee	Liikuntapalvelut
	Lukio-opinnot tukevat jatko-opintoihin siirtymistä	Opinto-ohjauksen vahvistaminen	Jatko-opintoihin sijoittuminen (%)		Säilyy hyvänä	Lukio
	Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen	Tarjotaan työnvälitystä, neuvontaa ja ohjausta; tehdään yhteistyötä kuntien maahanmuuttoverkostossa ja hyödynnetään kansainvälistä rekrytointia tarpeen mukaan.	Työhön tai koulutukseen siirtyneiden osuuden kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee)		Maahanmuuttaja-asiakkaiden myönteisten siirtymien osuus kasvaa vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Moniammatillinen yhteistyö vahvistuu	Yhteistyö koulun, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa	Osallistutaan moniammatilliseen yhteistyöhön		Kyllä/ei	Nuorisopalvelut
	Nuoret saavat tukea oikea-aikaisesti	Etsivän nuorisotyön yksilöohjaus ja palveluohjaus	Etsivän nuorisotyön asiakkaiden määrä		Tavoittavuus kasvaa	Etsivä nuorisotyö
	Nuorisotyö tavoittaa nuoria yhdenvertaisesti	Maksuton matalan kynnyksen toiminta	Osallistujamäärä		Kasvaa	Nuorisopalvelut
	Nuorten kiinnittyminen tarkoituksenmukaisiin palveluihin	Tehdään monialaista verkostoyhteistyötä, hyödynnetään etsivää nuorisotyötä sekä Aikalisä-toimintaa kutsuntojen yhteydessä.	Tukea tarvitsevien tavoitettujen nuorten ohjautuminen sovittuun jatkopolkuun (kyllä / ei)		Tavoitetuille tukea tarvitseville nuorille sovitaan tarkoituksenmukainen jatkopolku.	Etsivä nuorisotyö / työllisyyspalvelut
	Nuorten osallisuus vahvistuu	Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun	Osallistujamäärä		Lisääntyy	Nuorisopalvelut
	Nuorten sosiaalisen vahvistumisen tukeminen	Tarjotaan Nuotta-valmennusta nuorten tarpeen mukaan ja kerätään osallistujilta palaute.	Nuotta-valmennuksen toteutuminen tarpeen mukaan (kyllä / ei); osallistujien kokema hyöty (kyllä / ei)		Nuotta-valmennusta järjestetään tarpeen mukaan ja osallistujilta saatu palaute osoittaa toiminnan hyödylliseksi.	Etsivä nuorisotyö
	Oppimisen tuki toteutuu oikea-aikaisesti	Varhainen oppimisen tuki	Oppimisen tuen toteutuminen		Paranee	Koulu
	Osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksien vahvistaminen	Tunnistetaan työkyvyn tuen tarve ja ohjataan soveltuviin palveluihin yhteistyössä TYM-verkoston ja muiden toimijoiden kanssa.	Tarpeenmukaisen työkyvyn tuen palveluohjauksen toteutuminen (kyllä / ei)		Työkyvyn tuen tarpeessa oleville asiakkaille järjestetään tarkoituksenmukainen palveluohjaus.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Paikallisen työvoimatarpeen ennakointi	Yrityskäynnit sekä osallistuminen yrittäjien tilaisuuksiin ja tapahtumiin; kirjataan esiin nousseet työvoima- ja osaamistarpeet.	Yrityskäyntien ja työnantajakontaktien toteutuminen (kyllä / ei); tarpeiden hyödyntäminen palveluissa (kyllä / ei)		Yrityskäyntejä ja työnantajakontakteja tehdään vuosittain, ja tunnistettuja tarpeita hyödynnetään palvelujen suunnittelussa.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Palveluohjaus toimii sujuvasti	Selkeä viestintä ja palveluohjaus	Asiakaspalaute		Paranee	Varhaiskasvatus
	Palvelut ovat laadukkaita, yhdenvertaisia ja saavutettavia.	Kehitetään palvelujen saavutettavuutta niin, että kuntalaiset voivat osallistua ja käyttää palveluja mahdollisimman yhdenvertaisesti erilaisista tarpeista ja lähtökohdista riippumatta.	Palvelujen saavutettavuuden kehittämistoimenpiteiden määrä ja kuntalaispalaute.		Palvelujen saavutettavuutta kehitetään vuosittain ja kuntalaisten mahdollisuudet osallistua palveluihin paranevat.	Hyvinvointipalvelut
	Palvelut ovat saavutettavia kaikille	Esteettömyyskartoitusten toteuttaminen	Kyllä/ei		Esteettömyyskierros 2 krt/valtuustokausi	Elinympäristö
	Palveluympäristöt tukevat hyvinvointia	Piha-alueiden kehittäminen	Kuntalaispalaute		Paranee	Elinympäristö
	Pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisy	Tunnistetaan työttömyyden pitkittymisen riski ja ohjataan asiakas ajoissa soveltuviin palveluihin, tarvittaessa TYM-verkoston monialaiseen tukeen.	Pitkäaikaistyöttömien osuuden kehityssuunta (vähenee / ennallaan / kasvaa)		Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä vähenee vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Syrjäytymisriski vähenee	Nuorten ohjaaminen koulutukseen, työhön tai palveluihin	Etsivän nuorisotyön jatkopoluille ohjautuneet (%)		Kasvaa	Etsivä nuorisotyö
	Tilojen turvallisuus vahvistuu	Sisäilma- ja turvallisuusseuranta	Sisäilmailmoitukset		Vähenevät	Elinympäristö
	Turvataan nuorisotilojen säännöllinen toiminta.	Järjestetään nuorisotilatoimintaa suunniteltuina aukioloaikoina.	Toteutuneiden aukiolopäivien osuus.		100 %	Nuorisopalvelut (nuorisotyö, etsivä, koulunuorisotyö)
	Työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen	Järjestetään ryhmätoimintaa, ohjataan tarvittaessa työttömien terveystarkastuksiin ja kehitetään työpajatoimintaa osallistumisen ja toimintakyvyn tueksi.	Toimintakykyä tukevan ryhmä- tai työpajatoiminnan toteutuminen (kyllä / ei); terveystarkastuksiin ohjaus tarpeen mukaan (kyllä / ei)		Toimintakykyä tukevaa toimintaa järjestetään vuosittain ja terveystarkastuksiin ohjataan tarpeen mukaan.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Työllisyysverkoston yhteistyön vahvistaminen	Hyödynnetään Oulun seudun työllisyysalueen ekosysteemitoimintamallia, osallistutaan verkostoihin ja kehitetään yhteisiä toimintatapoja.	Ekosysteemiyhteistyöhön osallistuminen (kyllä / ei); yhteisten toimintatapojen kehittäminen (kyllä / ei)		Ekosysteemiyhteistyö on säännöllistä ja yhteisiä toimintatapoja kehitetään vuosittain.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Työnhakijoiden osaamisen vahvistaminen	Vahvistetaan osaamista oppilaitosyhteistyöllä, koulutuskokeiluilla, osaamisen tunnistamisella ja opinnollistamisella.	Koulutukseen tai osaamispalveluihin siirtyneiden määrän kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee)		Osaamista vahvistaviin palveluihin siirtyneiden määrä kasvaa vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Työnhakijoiden osallisuuden ja aktiivisuuden vahvistaminen	Tarjotaan matalan kynnyksen toimintaa ja palveluohjausta; tehdään yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa.	Toimintaan osallistuneiden määrän kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee); jatkopolun saaneiden osuuden kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee)		Osallistujamäärä ja jatkopolun saaneiden osuus kasvavat vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Työnhakijoiden tarkoituksenmukainen palveluohjaus	Kartoitetaan palvelutarve, sovitaan jatkotoimista ja seurataan ohjauksen toteutumista yhteistyössä työllisyysalueen kanssa.	Jatkotoimen kirjaaminen vähintään 90 %:lle ohjatuista (kyllä / ei); myönteisten siirtymien osuuden kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee)		Vähintään 90 %	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Työttömyyden vähentäminen ja työllistymisen nopeuttaminen	Hyödynnetään soveltuvia työllistymisen tukia ja ohjataan työnantajia tukien hakemisessa.	Työttömien työnhakijoiden määrän kehityssuunta (vähenee / ennallaan / kasvaa); tuetun työllistymisen toteutuminen (kyllä / ei)		Työttömien määrä vähenee vuoden 2026 tasosta; tuettua työllistymistä toteutuu vuosittain.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Vahvistetaan kuntalaisten osallistumista ja vuoropuhelua	Aktivoidaan palautteen ja ideoiden antamiseen eri viestintäkanavissa	Kuntalaisilta saadun palautteen ja osallistumisen määrä		Kuntalaisten osallistuminen ja vuorovaikutus kunnan viestintäkanavissa ovat lisääntyneet	Viestintä
	Vahvistetaan kuntalaisten osallistumista ja vuoropuhelua	Kehitetään verkkosivujen selkeyttä, ajantasaisuutta ja saavutettavuutta sekä arvioidaan viestinnän toimivuutta säännöllisesti	Viestinnästä saatu palaute ja kuntalaisten tyytyväisyys tiedonsaantiin		Kuntalaiset löytävät tarvitsemansa tiedon helposti ja kokevat viestinnän selkeäksi ja ajantasaiseksi	Viestintä
	Varhainen tuki toimii oikea-aikaisesti	Tuen tarpeiden tunnistaminen	Tuen toteutumisen arviointi		Paranee	Varhaiskasvatus
	Varhaiskasvatuspalvelut säilyvät saavutettavina	Maksuttoman varhaiskasvatuksen ylläpitäminen	Varhaiskasvatus on maksutonta		Kyllä/ei	Varhaiskasvatus
	Varmistetaan henkilöstön riittävä osaaminen ja henkilöstöresurssit.	Huolehditaan henkilöstön koulutuksesta, osaamisen kehittämisestä ja henkilöstösuunnittelusta.	Henkilöstökoulutukset ja henkilöstökyselyn tulokset		Henkilöstötyytyväisyys kasvaa	Kaikki
	Yhteistyö kodin kanssa vahvistuu	Huoltajakeskustelut ja yhteistyömallit	Huoltajakysely		Tyytyväisyys paranee	Varhaiskasvatus
	Yli 50-vuotiaiden työllistymisen edistäminen	Tunnistetaan osaaminen ja työnantajien tarpeet sekä tuetaan uudelleentyöllistymistä ja kouluttautumista.	Yli 50-vuotiaiden työttömien määrän kehityssuunta (vähenee / ennallaan / kasvaa)		Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä vähenee vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Yli vuoden työttömänä olleiden työllistymisen edistäminen	Kohdennetaan työnvälitystä, henkilökohtaista ohjausta ja työnantajayhteistyötä pitkäaikaistyöttömiin.	Yli vuoden työttömänä olleiden määrän kehityssuunta (vähenee / ennallaan / kasvaa)		Yli vuoden työttömänä olleiden määrä vähenee vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Yritysten työvoiman saatavuuden parantaminen	Tarjotaan työnantajille rekrytointineuvontaa, työnhakijaehdokkaita ja tarvittaessa yhteistyötä työllisyysalueen kanssa.	Työnantajayhteistyön toteutuminen (kyllä / ei); työnvälityksen kautta työllistyneiden määrän kehityssuunta (kasvaa / ennallaan / vähenee)		Työnantajayhteistyö toteutuu vuosittain ja työnvälityksen kautta työllistyneiden määrä kasvaa vuoden 2026 tasosta.	Työllisyyspalvelut yhteistyössä työllisyysalueen kanssa
	Aktiivinen elämäntapa vahvistuu	Kulttuuri- ja liikuntatapahtumien yhdistäminen	Tapahtumia järjestetty yhteistyössä		Kyllä/ei	Kulttuuri + liikunta
	Aktiivinen koulumatkaliikkuminen lisääntyy	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Koulumatkaliikkuminen (%)		Lisääntyy	Koulu
	Aktiivinen koulumatkaliikkuminen lisääntyy	Pyöräpysäköinnin ja turvallisten reittien kehittäminen	Koulumatkaliikkuminen		Lisääntyy	Elinympäristö
	Arkiaktiivisuus lisääntyy	Ulkoilu- ja liikuntareittien kunnossapito	Kunnossapito tehdään säännöllisesti		Kyllä/ei	Elinympäristö
	Esteettömät kohtaamis- ja suorituspaikat	Parannetaan reittien ja sisätoimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta	Esteettömyyskävely, Laaditaan kohtaamis- ja suorituspaikoista sekä esteettömistä reiteistä huoltosuunnitelma.		Suunnitelmassa 100% hoidettu	Elinympäristö
	Koulupäivän aktiivisuus lisääntyy	Liikunnalliset välitunnit	Liikunnallisten välituntien määrä		Lisääntyy	Koulu + Liikuntapalvelut
	Kuntalaisten liikuntapalveluiden käyttö lisääntyy	Maksuttomien liikuntapalveluiden ylläpito ja kehittäminen	Liikuntapalveluiden kokonaisosallistujamäärä		Kasvaa	Liikuntapalvelut
	Liikunnallinen elämäntapa vahvistuu	Liikunnalliset tapahtumat, kerhot ja harrastustoiminta	Kouluterveyskysely: liikuntasuosituksen täyttävien osuus (%)		Kasvaa	Nuorisopalvelut + liikunta
	Liikunnallinen elämäntapa vahvistuu	Päivittäinen liikunta osaksi toimintaa	Liikuntahetkien määrä		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Liikunnallinen vapaa-aika lisääntyy	Harrastamisen Suomen mallin toiminta	Osallistujamäärä		Kasvaa	Liikuntapalvelut
	Liikunta tukee oppimista ja jaksamista	Toiminnalliset oppimismenetelmät	Oppilaspalaute		Paranee	Koulu
	Liikuntapaikat ovat saavutettavia	Opasteiden ja saavutettavuuden kehittäminen	Asiakaspalaute		Paranee	Elinympäristö
	Motoriset taidot kehittyvät	Monipuolinen liikuntakasvatus	Henkilöstön arviointi		Paranee	Varhaiskasvatus
	Oppilaiden fyysinen toimintakyky vahvistuu	Monipuolinen liikunnanopetus	MOVE-tulokset		Paranee	Koulu
	Parannetaan kuntalaisten liikkumis- ja liikuntamahdollisuuksia.	Kehitetään liikuntapaikkoja, -reittejä ja -palveluja kuntalaisten tarpeiden perusteella.	Liikuntapalveluiden ja -paikkojen kehittämiskysely: Tyytyväisyys liikkumis- ja liikuntamahdollisuuksiin. Liikuntapaikkojen käyttöaste.		Tyytyväisyys ja käyttöaste kasvavat.	Liikuntapalvelut, elinympäristöpalvelut
	Perheiden yhteinen liikkuminen lisääntyy	Perheliikuntatapahtumat ja -vuorot	Osallistujamäärä		Kasvaa	liikunta
	Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten osallisuus vahvistuu	Liikunnalliset yksilö- ja ryhmätoiminnot	Osallistujamäärä		Lisääntyy	Etsivä nuorisotyö
	Ulkoilu lisääntyy	Lähiympäristön aktiivinen hyödyntäminen	Ulkoilukerrat		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Vahvistetaan yhdenvertaisia mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen.	Tarjotaan maksuttomia ja matalan kynnyksen soveltavan liikunnan palveluja sekä ohjattuna että omaehtoisena toimintana. Huomioidaan eri toimintakyvyn tasot liikuntapalvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa.	Soveltavan liikunnan ryhmien ja liikuntavuorojen määrä sekä osallistujamäärä.		Soveltavan liikunnan palveluja on tarjolla eri kohderyhmille ja osallistuminen säilyy vähintään nykyisellä tasolla.	Liikuntapalvelut
	Ikääntyneiden toimintakyky säilyy mahdollisimman pitkään	Seniorikuntosali ja ohjatut liikuntaryhmät	Seniorikuntosalin käyttökerrat		Kasvaa	Liikuntapalvelut
	Kodin ja nuorisotyön yhteistyö vahvistuu	Huoltajayhteistyö	Huoltajapalaute		Paranee	Nuorisopalvelut
	Kotona asuminen mahdollistuu	Pihateiden auraus ja kunnossapito	Palvelu säilyy		Kyllä/ei	Elinympäristö
	Kotona asuminen mahdollistuu pidempään	Talvikunnossapidon kehittäminen	Asiakastyytyväisyys		Paranee	Elinympäristö
	Koulunkäynnin tuki vahvistuu	Koulunuorisotyön matalan kynnyksen tuki	Kontaktien määrä		Kasvaa	Koulunuorisotyö
	Kulttuurinen osallisuus säilyy	Kotona asumista tukevat kulttuurisisällöt	Sivukylillä kulttuuritarjontaa		Kyllä/ei	Kulttuuri
	Nuorten arjenhallinta vahvistuu	Arjenhallinnan ja elämänhallinnan tuki	Asiakaspalaute		Paranee	Etsivä nuorisotyö
	Nuorten arjenhallinta vahvistuu	Opiskelutaitojen ja hyvinvoinnin tukeminen	Kouluterveyskysely		Paranee	Koulu
	Oppilaiden hyvinvointi huomioidaan kokonaisvaltaisesti	Moniammatillinen opiskeluhuolto	Opiskeluhuollon toteutuminen		Paranee	Koulu
	Palvelut tavoittavat myös heikosti liikkuvat	Etä- ja jalkautuvat palvelut	Toteutuneet palvelukerrat		Lisääntyy	Kulttuuri + kirjasto
	Perheet saavat tukea oikea-aikaisesti	Moniammatillinen yhteistyö	Yhteistyötapaamisten määrä		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Perheiden arjen hallinta vahvistuu	Joustavat varhaiskasvatuspalvelut	Asiakaspalaute		Paranee	Varhaiskasvatus
	Perheiden arjen sujuvuus vahvistuu	Maksuton aamu- ja iltapäivätoiminta	Osallistujamäärä		Säilyy korkeana	Esi- ja perusopetus
	Perheiden hyvinvointi vahvistuu	Varhainen kasvatuskumppanuus	Huoltajakysely		Paranee	Varhaiskasvatus
	Tuetaan ikäihmisten itsenäistä arkea ja kotona asumista.	Järjestetään Kyläapu-palvelua.	Myönnettyjen ja käytettyjen kyläapuseteleiden määrä ja osuus.		100 % myönnetyistä kyläapuseteleistä käytetään.	Hyvinvointipalvelut
	Tuetaan senioreiden osallistumista kodin ulkopuoliseen toimintaan.	Järjestetään senioreille matalan kynnyksen toimintaa, tapahtumia ja kohtaamismahdollisuuksia.	Toimintojen ja osallistujien määrä		Osallistuminen kasvaa tai pysyy samana	Senioripalvelut
	Turvataan mahdollisuus asiointiin ja osallistumiseen kodin ulkopuolella.	Ylläpidetään Palvelulinja UNTO -palvelua.	UNTO-palvelun käyttöaste ja matkustajamäärä.		Palvelun käyttöaste on riittävä toiminnan jatkumisen turvaamiseksi.	Hallinto
	Huoltajien osallistuminen vahvistuu	Huoltajakyselyt ja palautekanavat, vanhempainillat	Vastausmäärä		Kasvaa	Koulu
	Huoltajien osallisuus vahvistuu	Huoltajakyselyt ja kuulemiset	Vastausmäärä		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Hyödynnetään kuntalaisten palautetta liikuntapalvelujen kehittämisessä.	Kerätään palautetta ja toteutetaan kehittämistoimia palautteen perusteella.	Liikuntapalveluiden ja -paikkojen kehittämiskysely: Palautteen perusteella toteutettujen kehittämistoimien määrä		Kehittämistoimien määrä kasvaa.	Liikuntapalvelut
	Kuntalaiset osallistuvat ympäristön kehittämiseen	Osallistavat ympäristökyselyt	Vastausmäärät		Lisääntyy	Elinympäristö
	Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet vahvistuvat	Lisätään osallistavan budjetoinnin, kyselyiden ja kuulemisten näkyvyyttä	Osallistuvan budjetoinnin osallistujamäärä		Kasvaa	Hyvinvointipalvelut + viestintä
	Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet vahvistuvat	Lisätään vaalien äänestysaktiivisuutta	Äänestysprosentti		Kasvaa	Hallintopalvelut
	Lasten ja nuorten ääni kuuluu palveluiden suunnittelussa	Lasten ja nuorten osallistaminen sisältöjen suunnitteluun	Osallistujamäärä		Kasvaa	Kulttuuri + kirjasto
	Lasten osallisuus vahvistuu	Lasten osallistaminen arjen suunnitteluun	Osallistumisen toteutuminen		Lisääntyy	Varhaiskasvatus
	Lisätään nuorten mahdollisuuksia osallistua kunnan kehittämiseen.	Osallistetaan nuoria osallistavaan budjetointiin, kyselyihin ja kehittämistyöpajoihin.	Osallistuneiden nuorten määrä.		Osallistuneiden nuorten määrä kasvaa tai pysyy samana.	Nuorisopalvelut (nuorisotyö, koulunuorisotyö)
	Nuorten osallisuus vahvistuu	Nuorisovaltuuston toiminta	Osallistujamäärä		Kasvaa	Nuorisopalvelut
	Nuorten osallisuus vahvistuu	Nuorten kuuleminen ja osallistaminen toiminnan suunnitteluun	Kouluterveyskysely: kokee voivansa vaikuttaa itseään koskeviin asioihin (%)		Kasvaa	Nuorisopalvelut
	Nuorten yhteisöön kiinnittyminen vahvistuu	Oppilas-, opiskelija- ja nuorisovaikuttamistoiminta	Kouluterveyskysely: kokee kuuluvansa kouluyhteisöön (%)		Kasvaa	Koulunuorisotyö + koulu
	Oppilaiden ääni huomioidaan päätöksenteossa	Oppilaiden kuuleminen koulun kehittämisessä	Toteutuneet kuulemiset		Lisääntyy	Koulu
	Oppilaiden osallisuus vahvistuu	Oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta	Osallistujamäärä		Kasvaa	Koulu
	Osallistuminen yhteisöön vahvistuu	Nuorten tapahtumien suunnittelu yhdessä nuorten kanssa	Nuorten osallistuminen		Lisääntyy	Nuorisopalvelut
	Vahvistetaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.	Tuetaan nuorisovaltuuston toimintaa ja nuorten aloitteellisuutta.	Nuorisovaltuuston aloitteiden ja kannanottojen määrä.		Aloitteiden ja kannanottojen määrä kasvaa tai pysyy samana.	Nuorisopalvelut
	Vahvistetaan senioreiden mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen kehittämiseen.	Järjestetään kyselyitä, kuntalaistilaisuuksia ja liikuntaraateja.	Tilaisuuksien ja kyselyiden määrä sekä osallistujamäärä.		Tilaisuuksien ja kyselyiden määrä sekä osallistujamäärä kasvaa tai pysyy samana.	Senioripalvelut

Lapsiperheet

Vertailukunnat: Useita valintoja

Vuosi: 2025

Utajärvellä lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla hyvää ja sujuvaa arkea, turvallista kasvuympäristöä sekä perheiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja viettää aikaa yhdessä. Lapsiperheiden hyvinvointi rakentuu monesta asiasta, minkä vuoksi sitä edistetään kunnan eri toimialojen yhteistyönä sekä yhdessä hyvinvointialueen, järjestöjen, yhdistysten, seurojen, seurakunnan ja muiden toimijoiden kanssa.

Sujuva arki ja toimivat palvelut

Lapsiperheiden arjen perustana ovat laadukkaat ja helposti saavutettavat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut. Maksuton varhaiskasvatus sekä maksuton aamu- ja iltapäivätoiminta 0–3-luokkalaisille ovat Utajärven vahvuuksia. Ne tukevat lasten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta sekä helpottavat perheiden työn ja muun arjen yhteensovittamista.

Perheiden arkea tuetaan myös muilla kunnan palveluilla. Liikunta-, kulttuuri-, kirjasto- ja vapaa-ajan palvelut tarjoavat mahdollisuuksia yhdessä tekemiseen, harrastamiseen ja osallistumiseen. Kulttuurikasvatus ja Harrastamisen Suomen mallin maksuton toiminta tavoittavat lapsia osana heidän tavallista arkeaan. Oulujoki-Opisto, järjestöt, yhdistykset ja seurat täydentävät kunnan omaa toimintaa.

Palveluiden kehittämisessä kiinnitetään huomiota myös niiden löydettävyyteen. Perheen näkökulmasta olennaista on tietää helposti, mitä toimintaa ja tukea on tarjolla ja mistä sitä saa.

Hyvinvointia ja aktiivista arkea

Lasten ja perheiden liikkumista, terveellisiä elintapoja ja mielekästä vapaa-aikaa tuetaan monipuolisesti. Liikkumisen mahdollisuuksia vahvistetaan varhaiskasvatuksessa ja koulussa sekä perheiden vapaa-ajalla. Perheliikuntaa, tapahtumia, harrastusmahdollisuuksia ja matalan kynnyksen toimintaa kehitetään perheiden tarpeiden mukaan.

Samalla huolehditaan siitä, että kunnassa on monipuolisia ja viihtyisiä ympäristöjä omaehtoiseen leikkiin, liikkumiseen, ulkoiluun ja yhdessäoloon. Liikunta- ja leikkiympäristöjä sekä muita perheiden käyttämiä alueita kehitetään suunnitelmallisesti. Yhtenä tulevien vuosien kehittämiskohteena on perhepuisto.

Yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia

Lapsiperheiden mahdollisuuksia kohdata toisia perheitä ja osallistua yhteiseen toimintaan vahvistetaan. Perheille järjestetään tapahtumia, toimintaa ja kohtaamisen mahdollisuuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kunnan olemassa olevia tiloja ja ympäristöjä hyödynnetään mahdollisimman monipuolisesti yhteiseen tekemiseen.

Erityisesti halutaan vahvistaa toimintaa, johon on helppo tulla mukaan ilman suurta sitoutumista tai kustannuksia. Perheitä ja lapsia kuullaan toiminnan suunnittelussa, jotta tekeminen vastaa aidosti paikallisiin tarpeisiin.

Turvallinen ympäristö kasvaa ja elää

Turvallinen lapsuus rakentuu kodin lisäksi varhaiskasvatuksessa, koulussa, harrastuksissa, liikenteessä ja muissa lasten käyttämissä ympäristöissä. Turvallisuutta tarkastellaan siksi laajasti eri toimialojen yhteistyönä.

Huomiota kiinnitetään turvallisiin kulkureitteihin, leikki- ja liikuntapaikkoihin, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseen sekä turvalliseen toimintaan lasten arjen eri ympäristöissä. Lasten ja vanhempien kokemuksia hyödynnetään turvallisuuden kehittämisessä.

Tukea riittävän varhain

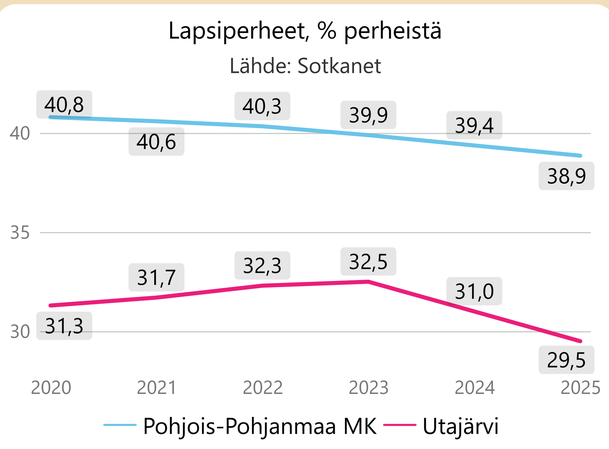
Lapsiperheiden hyvinvoinnissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea. Tavoitteena on tunnistaa perheiden arjessa syntyviä tuen tarpeita mahdollisimman ajoissa ja vahvistaa yhteistyötä kunnan palvelujen ja hyvinvointialueen välillä.

Varhaiskasvatuksella, koululla sekä kunnan vapaa-ajan palveluilla on tärkeä rooli lasten ja perheiden kohtaamisessa ja hyvinvoinnin muutosten tunnistamisessa. Kunnan tehtävänä ei ole korvata sosiaali- ja terveyspalveluja, vaan omalla toiminnallaan vahvistaa hyvinvointia ja auttaa perheitä löytämään tarvittaessa oikean tuen piiriin.

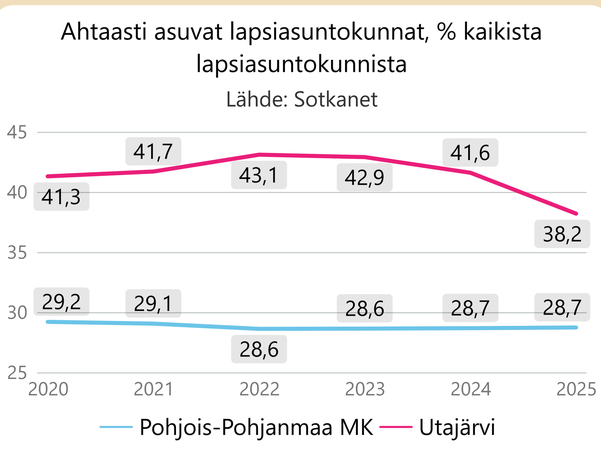
Kehitämme palveluja perheiden tarpeiden mukana

Vuosien 2026–2030 aikana lapsiperheiden palveluja ja toimintaympäristöjä kehitetään hyvinvointitiedon, perheiden kokemusten ja muuttuvien tarpeiden perusteella. Kaikkia tulevien vuosien toimenpiteitä ei määritellä etukäteen, vaan suunnitelmakaudella jätetään tilaa myös uusille toimintatavoille, kokeiluille ja yhteistyölle.

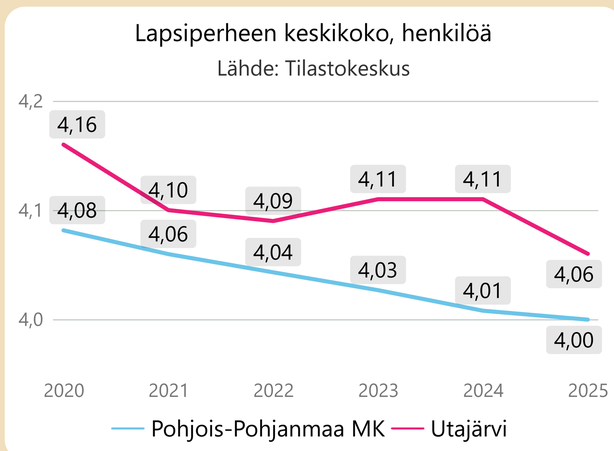
Lapsiperheet, % perheistä
Lähde: Sotkanet

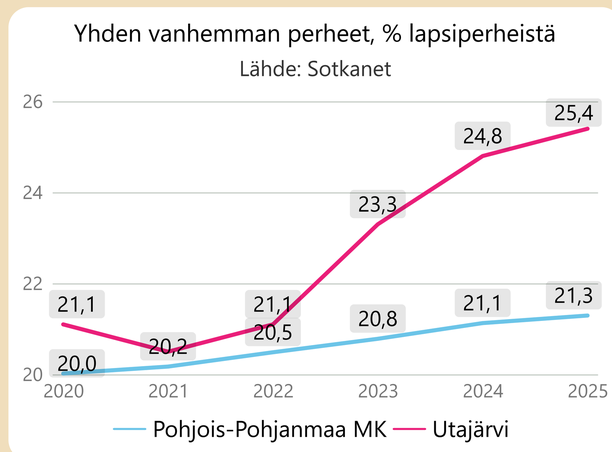
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista
Lähde: Sotkanet

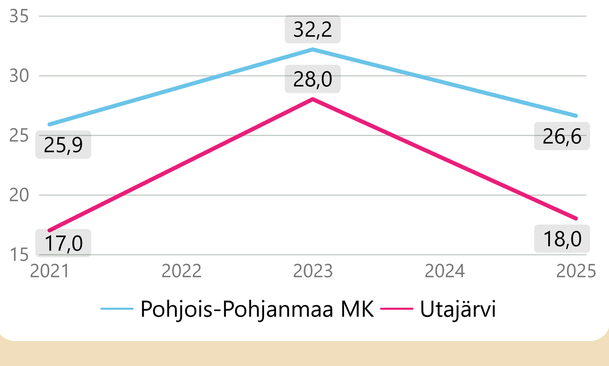
Lapsiperheen keskikoko, henkilöä
Lähde: Tilastokeskus

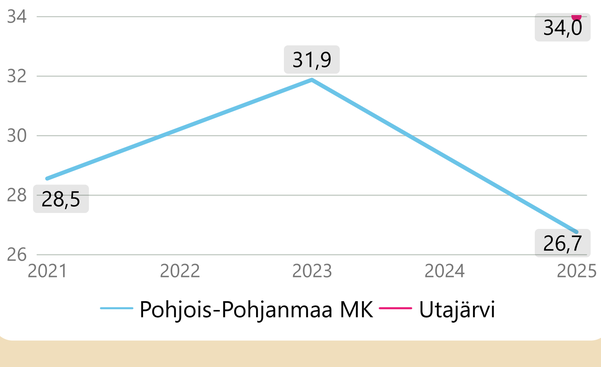
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä
Lähde: Sotkanet

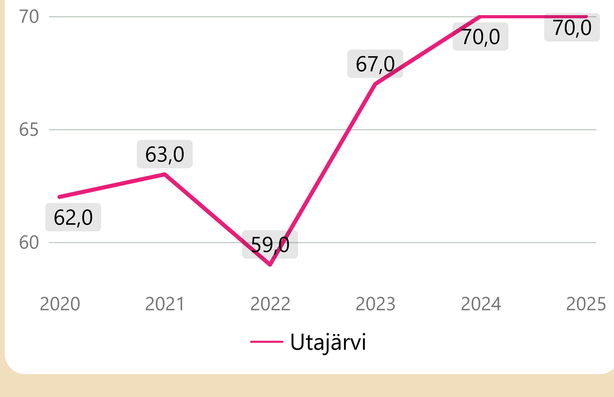
Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, % 8. ja 9. lk oppilaista
Lähde: Kouluterveyskysely, THL

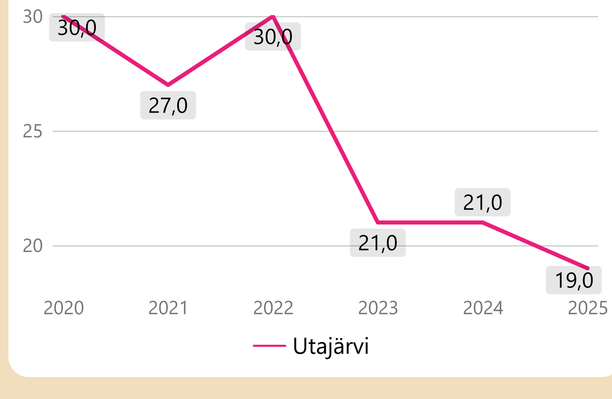
Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
Lähde: Kouluterveyskysely, THL

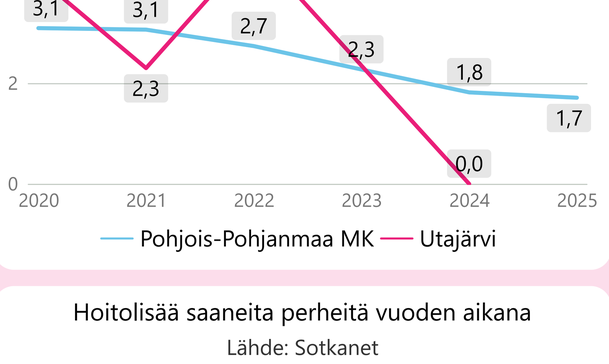
Yksinhuoltajaperheet, äiti ja lapsia, lkm
Lähde: Tilastokeskus

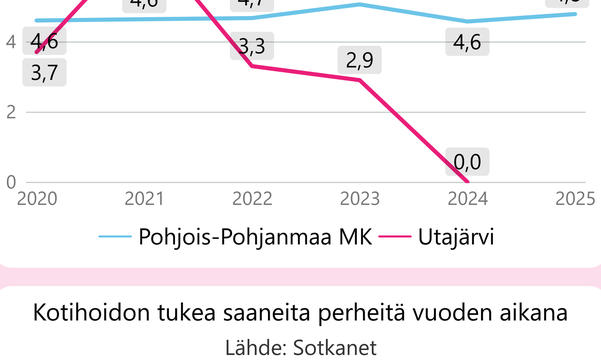
Yksinhuoltajaperheet, isä ja lapsia, lkm
Lähde: Tilastokeskus

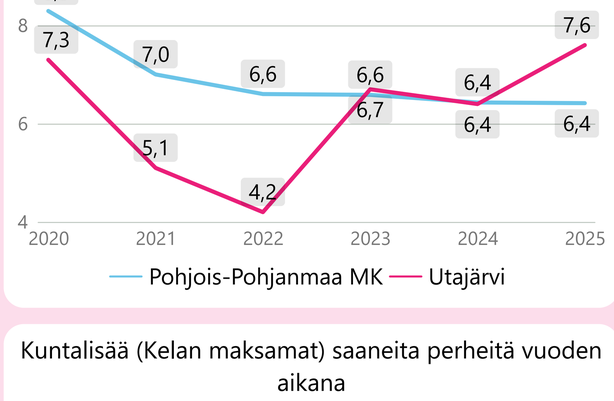
Perheitä lapsiperhepalvelujen kotipalveluissa, % lapsiperheistä
Lähde: Sotkanet

Perheitä lapsiperhepalvelujen perhetyössä, % lapsiperheistä
Lähde: Sotkanet

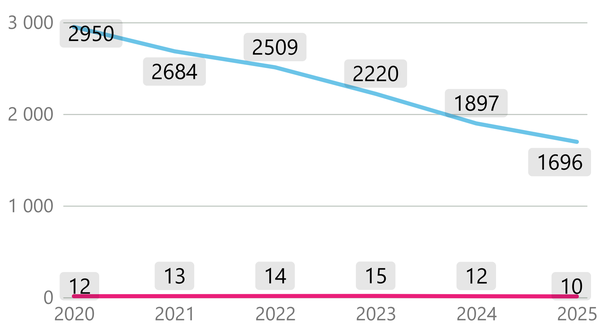

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä
Lähde: Sotkanet

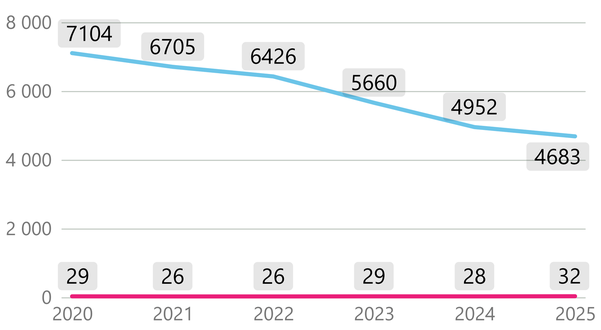

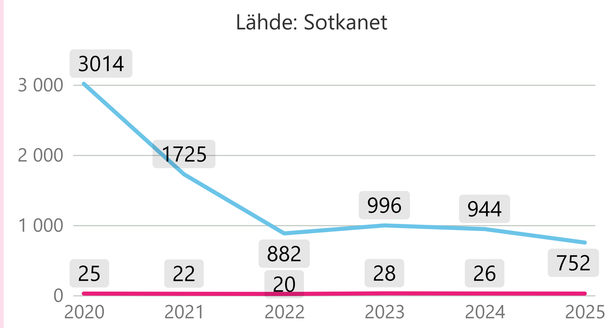
Hoitolisää saaneita perheitä vuoden aikana
Lähde: Sotkanet

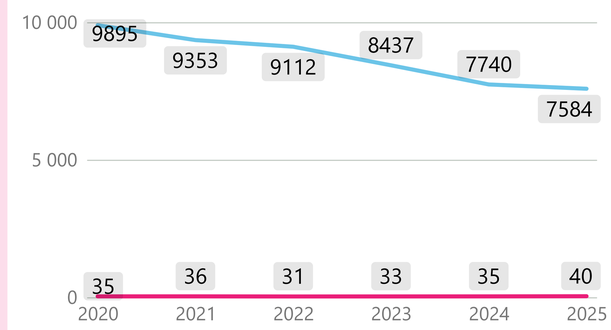
Kotihoidon tukea saaneita perheitä vuoden aikana
Lähde: Sotkanet

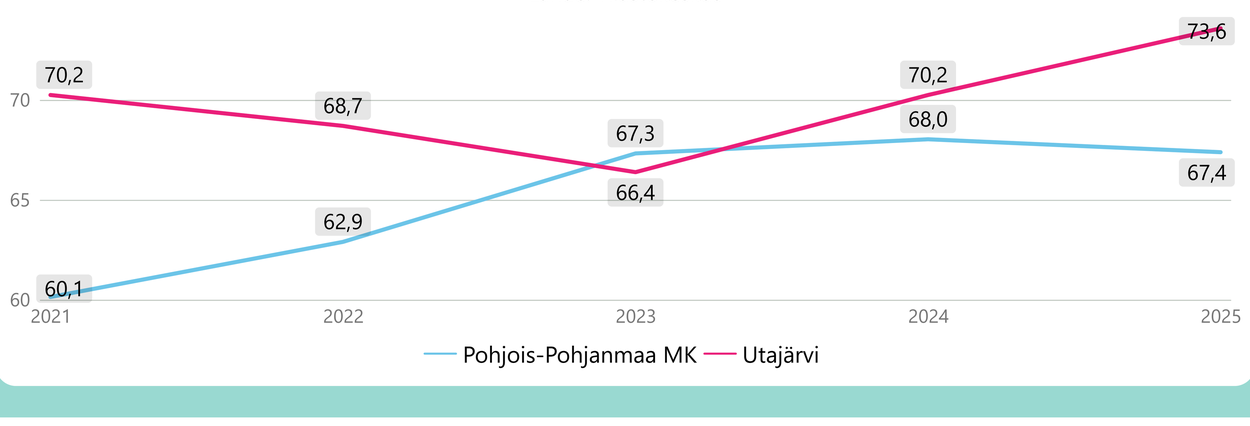
Kuntalisää (Kelan maksamat) saaneita perheitä vuoden aikana
Lähde: Sotkanet

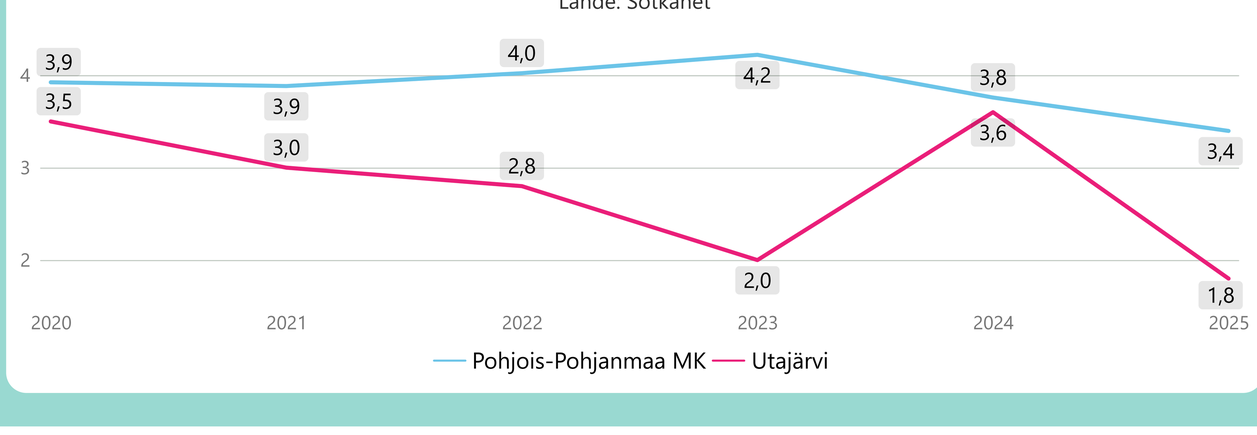
Lastenhoidon tukia saaneita perheitä vuoden aikana
Lähde: Sotkanet

Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 0 - 6-vuotiaista (sis. kunnalliset ja yksityiset varhaiskasvatustoimijat)
Lähde: Tilastokeskus

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)
Lähde: Sotkanet

Lapset ja nuoret

Vertailukunnat: Useita valintoja

Vuosi: 2025

Utajärvellä lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään tukemalla turvallista kasvua, mielen hyvinvointia, yhteisöön kuulumista ja aktiivista arkea. Tärkeää on, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastaa, osallistua ja vaikuttaa sekä elämässään turvallisia aikuisia, joiden puoleen voi tarvittaessa kääntyä. Lasten ja nuorten hyvinvointia rakennetaan koulussa, vapaa-ajalla, harrastuksissa ja kunnan eri palveluissa. Koulun, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, kulttuurin, kirjaston, etsivän nuorisotyön ja muiden toimijoiden yhteistyöllä pyritään siihen, että lasten ja nuorten arki muodostaa mahdollisimman turvallisen ja toimivan kokonaisuuden.

Turvallisia aikuisia siellä, missä lapset ja nuoret ovat

Utajärvellä on vahvistettu ennaltaehkäisevää nuorisotyötä palkkaamalla koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyö tuo turvallisen aikuisen osaksi lasten ja nuorten tavallista koulupäivää. Työssä painottuvat kohtaaminen, läsnäolo, ryhmäyttäminen, yhteisöllisyys sekä matalan kynnyksen keskustelutuki. Koulunuorisotyö rakentaa samalla yhteyttä koulun ja vapaa-ajan välille. Yhteistyötä koulun, nuorisopalveluiden ja muiden lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen välillä kehitetään edelleen. Tavoitteena on, että mahdollinen huoli lapsen tai nuoren hyvinvoinnista huomataan mahdollisimman varhain. Nuorisotila on tärkeä osa nuorten vapaa-aikaa ja ennaltaehkäisevää työtä. Nuorisotilalla on laajat aukioloajat, ja toimintaa järjestetään mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan myös lauantaisin. Nuorisotila tarjoaa turvallisen, maksuttoman ja päihteettömän paikan kavereiden tapaamiseen, yhdessä tekemiseen ja turvallisten aikuisten kohtaamiseen.

Mielen hyvinvointia ja yhteisöön kuulumista

Lasten ja nuorten mielen hyvinvointiin kiinnitetään tulevina vuosina erityistä huomiota. Hyvinvointia vahvistetaan osana tavallista arkea: koulussa, nuorisotilalla, harrastuksissa ja muissa lasten ja nuorten toimintaympäristöissä. Yksinäisyyttä ja ulkopuolisuuden kokemuksia pyritään ehkäisemään vahvistamalla ryhmäytymistä, kaverisuhteita ja yhteisöllisyyttä. Erityistä huomiota kiinnitetään lapsiin ja nuoriin, jotka jäävät helposti harrastusten tai muun yhteisen toiminnan ulkopuolelle. Kunnan omalla toiminnalla vahvistetaan ennaltaehkäisevää työtä. Kun lapsi tai nuori tarvitsee muuta tukea, yhteistyötä tehdään perheiden, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa, jotta nuori ohjautuu mahdollisimman sujuvasti tarvitsemansa avun piiriin.

Liikkumista, harrastamista ja mielekästä vapaa-aikaa

Lasten ja nuorten liikkumisen ja fyysisen toimintakyvyn vahvistaminen on tärkeä osa hyvinvointityötä. Utajärvellä vahvistetaan liikuntapalveluiden henkilöstöresurssia, mikä mahdollistaa lasten ja nuorten liikuntatoiminnan kehittämisen ja monipuolistamisen. Harrastamisen Suomen mallin kautta järjestetään maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä. Lisäksi liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kulttuuri, kirjasto, Oulujoki-Opisto, urheiluseurat ja yhdistykset tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia harrastamiseen ja vapaa-aikaan. Toimintaa kehitetään lasten ja nuorten kiinnostuksen kohteiden ja tarpeiden mukaan. Ohjatun toiminnan rinnalla huolehditaan myös mahdollisuuksista omaehtoiseen liikkumiseen, pelaamiseen, ulkoiluun ja yhdessäoloon. Liikunta- ja vapaa-ajan ympäristöjä kehitetään siten, että ne palvelevat mahdollisimman monipuolisesti eri-ikäisiä ja erilaisista asioista kiinnostuneita lapsia ja nuoria.

Turvallinen lapsuus ja nuoruus

Turvallisuutta vahvistetaan kaikissa lasten ja nuorten arjen ympäristöissä. Kiusaamisen, häirinnän, väkivallan, päihteiden käytön ja muun hyvinvointia vaarantavan toiminnan ehkäisyä tehdään yhteistyössä koulun, nuorisotyön, perheiden ja muiden toimijoiden kanssa. Ehkäisevää päihdetyötä kehitetään suunnitelmallisesti ja turvallisuuteen liittyvistä asioista keskustellaan avoimesti lasten, nuorten ja huoltajien kanssa. Myös nuorten käyttämien tilojen, kokoontumispaikkojen, liikuntaympäristöjen ja kulkureittien turvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Nuorten omia kokemuksia hyödynnetään turvallisuuden kehittämisessä esimerkiksi keskustelujen, kyselyiden ja turvallisuuskävelyjen avulla.

Nuoret mukaan tekemään ja vaikuttamaan

Lapset ja nuoret eivät ole vain palvelujen käyttäjiä, vaan heillä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa omaan arkeensa ja kotikuntansa kehittämiseen. Nuoria kuullaan erityisesti silloin, kun suunnitellaan heille tarkoitettua toimintaa, harrastuksia, tapahtumia, tiloja ja ympäristöjä. Nuorisovaltuuston lisäksi tarvitaan erilaisia matalan kynnyksen vaikuttamisen tapoja. Nuorten mielipiteitä voidaan kerätä koulussa, nuorisotilalla, koulunuorisotyön kautta, kyselyillä ja erilaisissa osallistavissa tilaisuuksissa. Myös osallistava budjetointi tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa oman kunnan kehittämiseen. Tärkeää on, että osallistuminen ei rajoitu vain valmiiksi aktiivisiin nuoriin, vaan myös hiljaisempien ja toiminnan ulkopuolelle helposti jäävien lasten ja nuorten näkemyksiä pyritään tavoittamaan.

Tukea kasvamiseen ja kohti aikuisuutta

Nuoren hyvinvoinnin tukeminen jatkuu myös peruskoulun jälkeen. Etsivä nuorisotyö tarjoaa henkilökohtaista ja matalan kynnyksen tukea nuorille esimerkiksi opiskeluun, työllistymiseen, arjen hallintaan ja palveluihin hakeutumiseen liittyvissä tilanteissa. Koulun, nuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja työllisyyspalveluiden yhteistyöllä tuetaan nuorten siirtymistä koulutuksesta eteenpäin. Erityisesti pyritään tunnistamaan tilanteet, joissa nuori on vaarassa jäädä opiskelun, työn tai muun toiminnan ulkopuolelle.

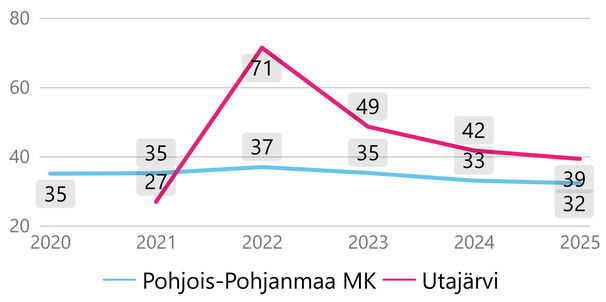
Kehitämme toimintaa nuorten tarpeiden mukana

Vuosina 2026–2030 lasten ja nuorten palveluja kehitetään hyvinvointitiedon, lasten ja nuorten omien kokemusten sekä muuttuvien tarpeiden perusteella. Toiminnassa säilytetään mahdollisuus reagoida nopeasti myös uusiin ilmiöihin ja tarpeisiin. Power BI -alustalla seurattava tieto auttaa tunnistamaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehitystä. Kouluterveyskyselyn, MOVE!-tulosten ja muiden hyvinvointia kuvaavien tietojen rinnalla hyödynnetään kunnan omista palveluista saatavaa tietoa sekä lasten ja nuorten kokemuksia.

Utajärvellä halutaan, että jokainen lapsi ja nuori voi kasvaa turvallisessa ympäristössä, löytää oman paikkansa yhteisössä ja mielekästä tekemistä vapaa-ajalle. Nuorella tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa sekä ympärillään aikuisia, jotka kuuntelevat, kohtaavat ja auttavat tarvittaessa eteenpäin.

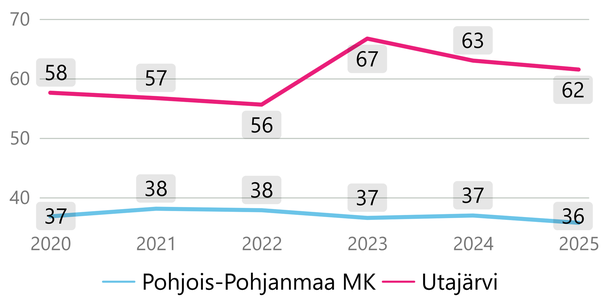
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Lähde: Sotkanet

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

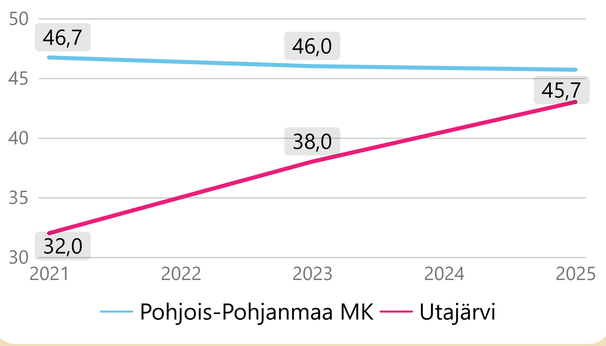
Lähde: Sotkanet

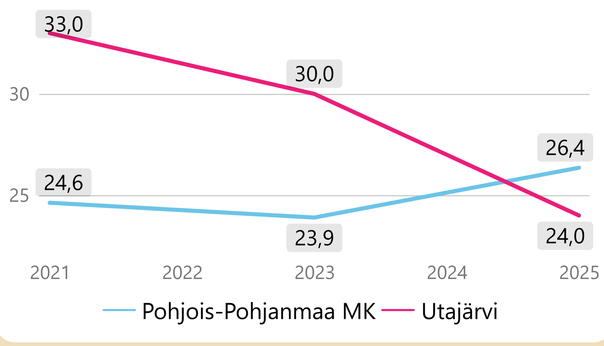
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

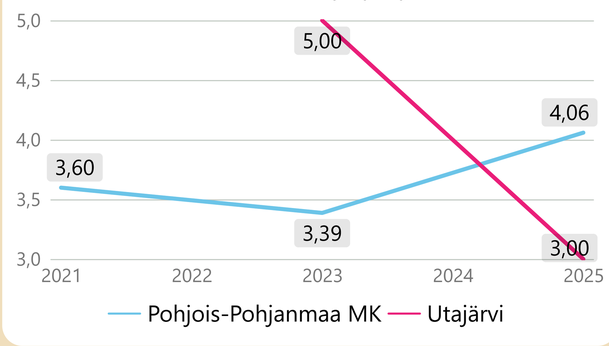
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

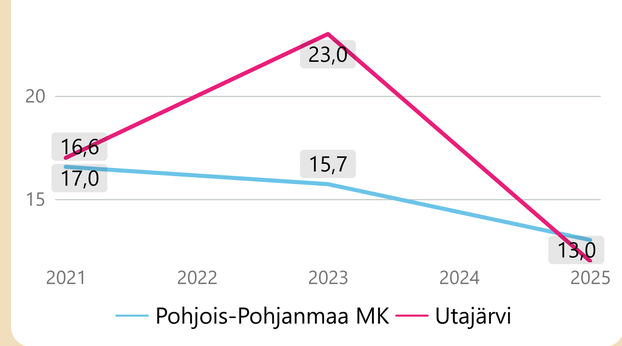
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

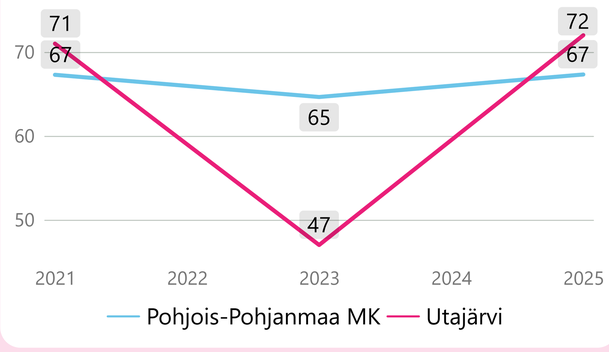
Lähde: Kouluterveyskysely, THL

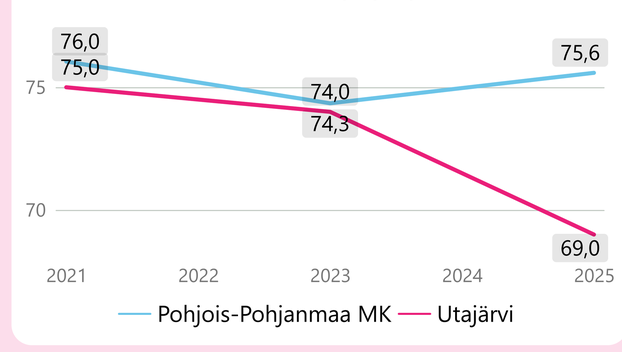
Ei ole kiusattu koulussa lukukauden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

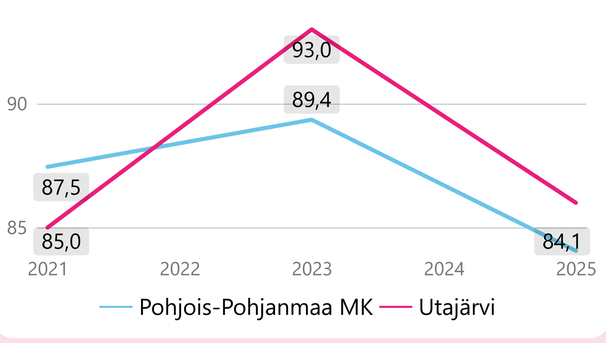
Ei ole kiusattu koulussa lukukauden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

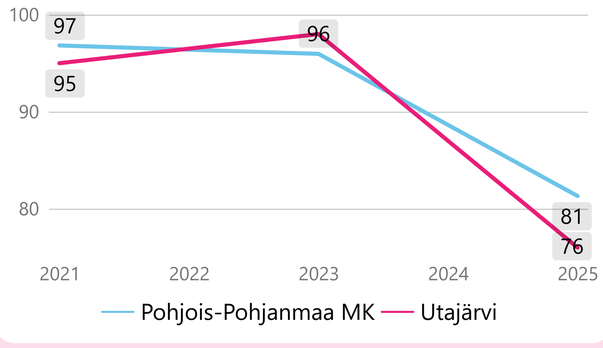
Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

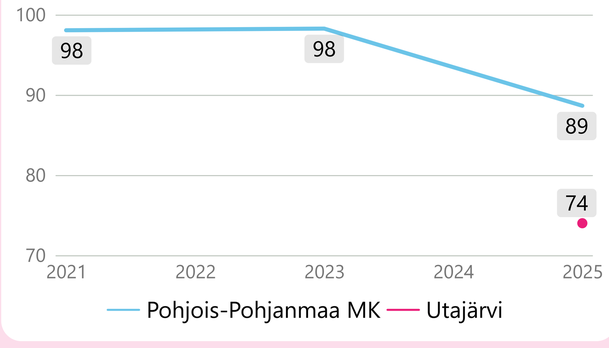
Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa, % 8. ja 9. lk oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

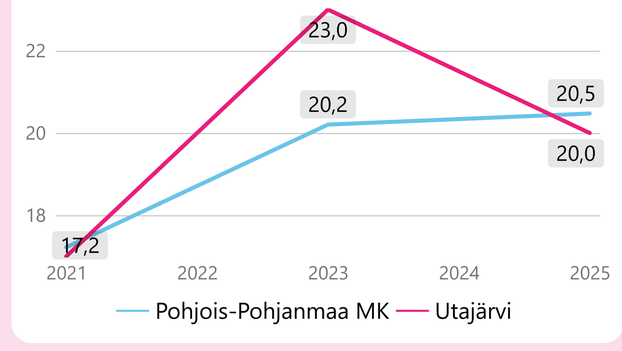
Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. lk oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely, THL

Työikäiset

Vertailukunnat: Kaikki

Vuosi: 2025

Työikäisten hyvinvoinnissa keskeistä on mahdollisuus elää aktiivista ja mielekästä arkea, ylläpitää omaa työ- ja toimintakykyä sekä osallistua yhteisön toimintaan. Hyvinvointiin vaikuttavat työn ja toimeentulon lisäksi terveys, ihmissuhteet, liikkuminen, mielekäs vapaa-aika, kulttuuri, turvallinen elinympäristö sekä kokemus siitä, että kuuluu yhteisöön.

Vuosina 2026–2030 Utajärvellä vahvistetaan erityisesti työikäisten mahdollisuuksia huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja toimintakyvystään sekä saada tukea silloin, kun elämäntilanne muuttuu.

Liikkumista ja toimintakykyä arkeen

Työikäisten liikkumista ja terveellisiä elintapoja tuetaan tarjoamalla monipuolisia ja helposti saavutettavia mahdollisuuksia liikkumiseen. Kunnan liikuntapaikat, kuntosali, ulkoilu- ja luontoympäristöt, liikuntaryhmät ja tapahtumat mahdollistavat sekä omaehtoisen että ohjatun liikkumisen. Liikuntapalveluiden toimintaa kehitetään siten, että myös vähän liikkuvia ja oman toimintakykynsä kanssa haasteita kokevia kuntalaisia voidaan kannustaa mukaan. Liikuntaneuvonnan ja erilaisten elintaparyhmien avulla tuetaan kuntalaisia löytämään omaan arkeen sopivia ja pysyviä tapoja liikkua ja huolehtia hyvinvoinnistaan. Utajärven monipuolista luontoa ja lähiympäristöjä hyödynnetään nykyistä vahvemmin hyvinvoinnin ja liikkumisen tukena.

Työ ja osallisuus tukevat hyvinvointia

Työllä ja mahdollisuudella osallistua on suuri merkitys työikäisen hyvinvoinnille. Työllisyyspalveluissa tuetaan työnhakijoita yksilöllisesti kohti työtä, koulutusta tai muuta omaan tilanteeseen sopivaa palvelua. Työllisyyspalveluiden, kunnan muiden palveluiden, yritysten ja alueellisten toimijoiden yhteistyötä kehitetään niin, että paikalliset mahdollisuudet voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin. Työnhakijan tilanteessa huomioidaan työllistymisen lisäksi tarvittaessa osaamisen, toimintakyvyn ja arjen tuen tarpeet. Paikallisia työnantajia ja työnhakijoita pyritään tuomaan yhteen esimerkiksi tapahtumien, verkostojen ja muun yhteistyön avulla. Samalla vahvistetaan mahdollisuuksia kouluttautumiseen, osaamisen kehittämiseen ja uusiin työelämän polkuihin.

Mielen hyvinvointia ja yhteisöön kuulumista

Työikäisten hyvinvoinnissa huomioidaan myös mielen hyvinvointi, yksinäisyys ja sosiaaliset suhteet. Kaikki työikäiset eivät ole työelämässä, eikä hyvinvointia voida rakentaa vain työn ympärille. Kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja vapaa-ajan palvelut sekä kansalaisopiston, järjestöjen, yhdistysten ja muiden toimijoiden toiminta tarjoavat mahdollisuuksia mielekkääseen tekemiseen, uuden oppimiseen ja toisten ihmisten kohtaamiseen. Matalan kynnyksen tapahtumia, ryhmätoimintaa ja muita kohtaamisen mahdollisuuksia kehitetään siten, että mukaan on helppo tulla myös yksin. Erityistä huomiota kiinnitetään niiden työikäisten tavoittamiseen, jotka osallistuvat vähän yhteiseen toimintaan tai ovat vaarassa jäädä yhteisöjen ulkopuolelle.

Kulttuuria, oppimista ja mielekästä vapaa-aikaa

Hyvinvointia tukevat myös mahdollisuudet kokea, tehdä ja osallistua. Kirjasto toimii tiedon, kulttuurin, oppimisen ja kohtaamisen paikkana. Kulttuuripalvelut tuovat kuntaan tapahtumia ja elämyksiä, ja Oulujoki-Opisto tarjoaa mahdollisuuksia harrastamiseen, uuden oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Vapaa-ajan mahdollisuuksia kehitetään monipuolisesti, jotta tarjonnassa huomioidaan erilaiset elämäntilanteet ja kiinnostuksen kohteet. Kuntalaisia kannustetaan myös itse järjestämään toimintaa ja osallistumaan oman lähiympäristönsä ja yhteisönsä kehittämiseen.

Arjen sujuvuutta myös muuttuvissa elämäntilanteissa

Työikäisten elämäntilanteet ovat erilaisia ja voivat muuttua nopeasti. Työttömyys, työkyvyn heikkeneminen, taloudelliset vaikeudet, läheisen hoitaminen tai muutokset perhetilanteessa voivat vaikuttaa merkittävästi hyvinvointiin. Kunnan palveluissa pyritään tunnistamaan tilanteita, joissa kuntalainen voisi hyötyä muusta tuesta, ja auttamaan häntä löytämään oikean palvelun piiriin. Erityisesti työllisyyspalveluissa, liikuntaneuvonnassa, kirjastossa ja muissa matalan kynnyksen palveluissa kohdataan työikäisiä hyvin erilaisissa elämäntilanteissa. Digitaalisten palvelujen lisääntyessä huolehditaan myös siitä, etteivät puutteelliset digitaidot muodostu esteeksi palvelujen käyttämiselle tai yhteiskunnassa toimimiselle. Kirjaston digituki tarjoaa kuntalaisille matalan kynnyksen apua digitaaliseen asiointiin.

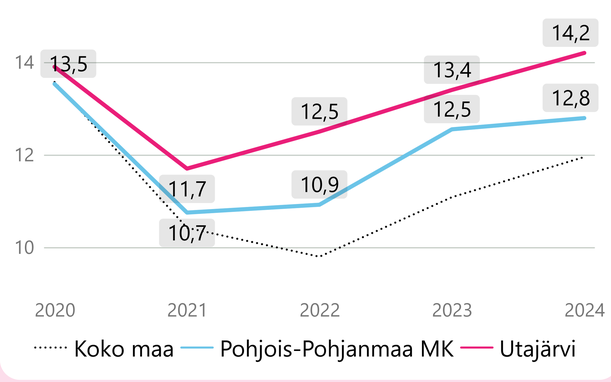
Kehitämme toimintaa työikäisten tarpeiden mukana

Vuosina 2026–2030 työikäisten hyvinvointia edistävää toimintaa kehitetään muuttuvien tarpeiden mukaan. Huomiota kiinnitetään erityisesti työ- ja toimintakykyyn, liikkumiseen ja elintapoihin, työllisyyteen, mielen hyvinvointiin, yksinäisyyden ehkäisemiseen sekä mahdollisuuksiin osallistua ja kuulua yhteisöön. Kunnan omien palvelujen rinnalla hyödynnetään järjestöjen, yhdistysten, yritysten ja muiden toimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Uusia toimintatapoja voidaan kokeilla ja palveluja suunnata hyvinvointitiedon ja kuntalaisilta saadun palautteen perusteella.

Utajärvellä halutaan, että työikäisellä on mahdollisuus pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan ja toimintakyvystään, löytää mielekästä tekemistä ja kuulua yhteisöön. Muuttuvissa elämäntilanteissa tavoitteena on, että tukea ja uusia polkuja löytyy mahdollisimman varhain ja lähellä omaa arkea.

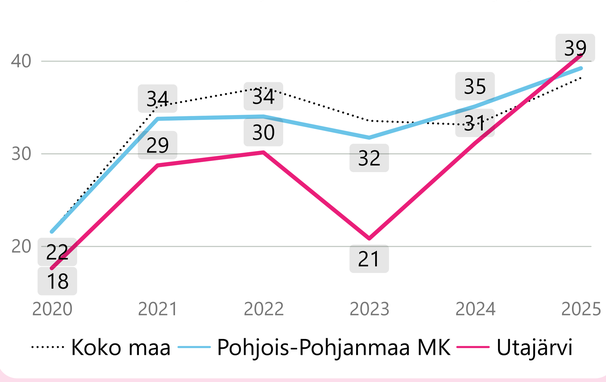
Työttömyysaste, 18-64-vuotiaat, %

Lähde: Tilastokeskus

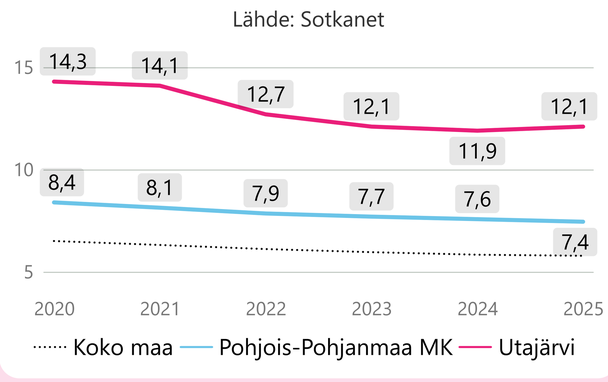
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

Lähde: Sotkanet (Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus ja Työnvä…

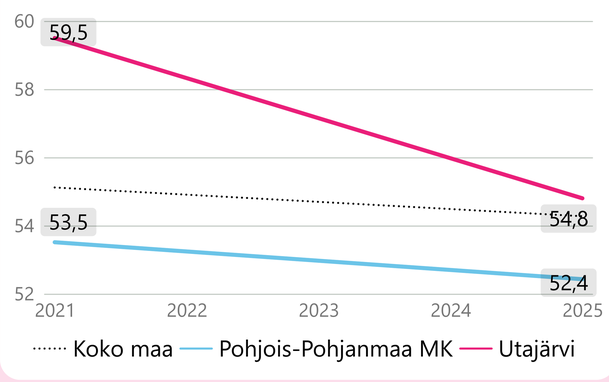
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Lähde: Sotkanet

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

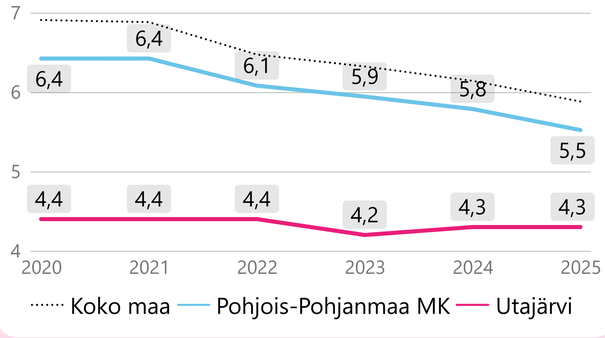
Lähde: Sotkanet

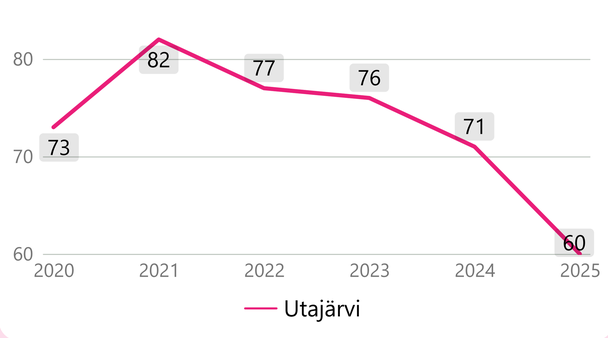
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Lähde: Sotkanet

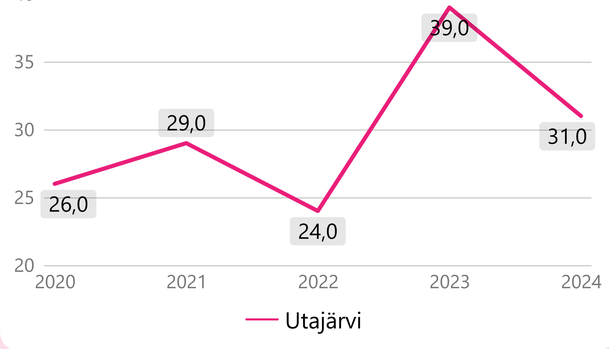
Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat 30–54-vuotiaat

Lähde: Tilastokeskus

Liikennevahinkojen lkm

Lähde: OTI

Seniorit

Vertailukunnat: Kaikki

Vuosi: 2025

Utajärvellä senioreiden hyvinvointia edistetään tukemalla mahdollisuutta elää aktiivista, turvallista ja oman näköistä elämää omassa kodissa ja kotikunnassa. Keskeistä on toimintakyvyn säilyminen, liikkuminen, sosiaaliset suhteet, mielekäs tekeminen sekä mahdollisuus osallistua yhteisön toimintaan.

Seniorityöhön on panostettu myös henkilöstöresurssia vahvistamalla. Tämä mahdollistaa toiminnan suunnitelmallisen kehittämisen, senioreiden kohtaamisen sekä tiiviin yhteistyön järjestöjen, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Kunnan roolina on sekä järjestää toimintaa että luoda edellytyksiä kuntalaisten ja yhteisöjen omalle tekemiselle.

Toimintakykyä ja aktiivista arkea

Hyvän toimintakyvyn säilyminen mahdollisimman pitkään tukee itsenäistä elämää ja kotona asumista. Senioreille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia ohjattuun ja omaehtoiseen liikkumiseen, ja toimintaa kehitetään erilaisten tarpeiden ja toimintakyvyn mukaan. Seniorikuntosali, liikuntaryhmät, uintimatkat, ulkoilu- ja luontoympäristöt sekä muu matalan kynnyksen toiminta kannustavat liikkumaan ja lähtemään mukaan. Samalla kiinnitetään huomiota tasapainoon, lihasvoimaan ja kaatumisten ehkäisyyn sekä turvalliseen liikkumiseen. Tavoitteena on, että osallistumisen mahdollisuuksia on tarjolla erilaisissa elämäntilanteissa eikä toimintaan mukaan lähteminen olisi kiinni esimerkiksi taloudellisista mahdollisuuksista.

Hyvän ja turvallisen arjen tukeminen kotona

Kotona asumista tuetaan myös käytännön ratkaisuilla. Kunnan eri palveluissa ja elinympäristön kehittämisessä kiinnitetään huomiota turvallisuuteen, esteettömyyteen, kulkemiseen ja arjen sujuvuuteen. Utajärvellä on käytössä erilaisia konkreettisia tukimuotoja, kuten kyläapuseteli, jonka avulla seniori voi saada tukea kotona asumista helpottaviin töihin. Turvallista liikkumista tuetaan muun muassa maksuttomilla liukuesteillä ja muilla ennaltaehkäisevillä toimilla. Elinympäristö-toimialan työ näkyy senioreiden arjessa esimerkiksi turvallisina kulkureitteinä, kunnossapitona, esteettömyytenä sekä viihtyisinä ja saavutettavina ympäristöinä.

Mahdollisuus liikkua myös kodin ulkopuolella

Mahdollisuus päästä liikkeelle on tärkeä osa itsenäistä elämää ja osallisuutta. Pitkien etäisyyksien kunnassa kulkemisen mahdollisuuksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Asiointikyydit ykset ja muut kulkemista tukevat ratkaisut mahdollistavat asiointia, harrastamista ja osallistumista myös silloin, kun omaa autoa tai muuta kulkuyhteyttä ei ole käytettävissä. Kulkemista tarkastellaan osana hyvinvointia ja mahdollisuutta säilyttää yhteys muihin ihmisiin ja ympäröivään yhteisöön.

Yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia

Yksinäisyyden ehkäiseminen ja mahdollisuus tavata muita ovat tärkeä osa senioreiden hyvinvointia. Kunnassa järjestetään ryhmiä, kerhoja, tapahtumia, liikuntaa, kulttuuria ja muuta yhteistä toimintaa. Kunta tarjoaa kokoontumistiloja maksutta ja mahdollistaa näin järjestöjen, yhdistysten ja erilaisten ryhmien toimintaa. Kaiken toiminnan ei tarvitse olla kunnan itsensä järjestämää. Kunta voi tarjota tiloja, yhteistyötä ja käytännön mahdollisuuksia, joiden avulla kuntalaiset, järjestöt ja muut toimijat voivat toteuttaa toimintaa. Järjestöyhteistyötä vahvistetaan edelleen, sillä paikallisilla toimijoilla on tärkeä rooli ihmisten tavoittamisessa, vapaaehtoistyössä ja yhteisöllisyyden rakentamisessa.

Kulttuuria, oppimista ja mielekästä tekemistä

Kulttuuri, harrastukset, uuden oppiminen ja yhdessä tekeminen tukevat sekä mielen hyvinvointia että sosiaalisia suhteita. Kirjasto, kulttuuripalvelut ja Oulujoki-Opisto tarjoavat mahdollisuuksia osallistua, harrastaa ja oppia uutta. Omatoimikirjasto lisää palvelujen saavutettavuutta ja digituki auttaa sähköisten palvelujen käyttämisessä. Tavoitteena on ehkäistä tilanteita, joissa digitalisaatio vaikeuttaa palvelujen saamista tai osallistumista yhteiskuntaan.

Myös yksin jäävät halutaan tavoittaa

Kaikki seniorit eivät löydä yhteiseen toimintaan tai pysty itse hakeutumaan palvelujen ja tekemisen pariin. Siksi huomiota kiinnitetään myös niiden ihmisten tavoittamiseen, jotka ovat vaarassa jäädä yksin tai yhteisöjen ulkopuolelle. Etsivää ja löytävää seniorityötä sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä kehitetään. Tavoitteena on tunnistaa tuen tarvetta mahdollisimman varhain ja auttaa löytämään tilanteeseen sopivaa toimintaa, yhteisöjä tai tarvittaessa muita palveluja.

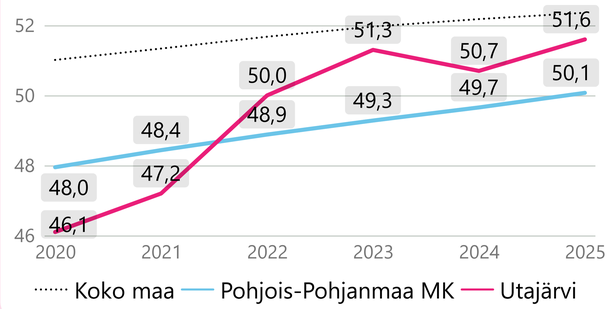
Toimintaa kehitetään yhdessä senioreiden kanssa

Senioreiden omia kokemuksia ja toiveita hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Vanhusneuvosto, järjestöt, ryhmät, tapahtumat, kyselyt ja suora kuntalaispalaute tarjoavat erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa. Vuosina 2026–2030 säilytetään mahdollisuus kehittää myös kokonaan uusia toimintatapoja. Toimintaa voidaan suunnata joustavasti hyvinvointitiedon, kuntalaisten tarpeiden ja uusien ideoiden perusteella.

Utajärvellä halutaan mahdollistaa hyvä ja aktiivinen ikääntyminen. Seniorin arkea tuetaan monin tavoin, vahvistamalla toimintakykyä, helpottamalla kotona asumista ja liikkumista sekä tarjoamalla mahdollisuuksia osallistumiseen, kohtaamisiin ja mielekkääseen tekemiseen. Kunnan, järjestöjen ja kuntalaisten yhteistyöllä rakennetaan ympäristöä, jossa on hyvä elää ja ikääntyä.

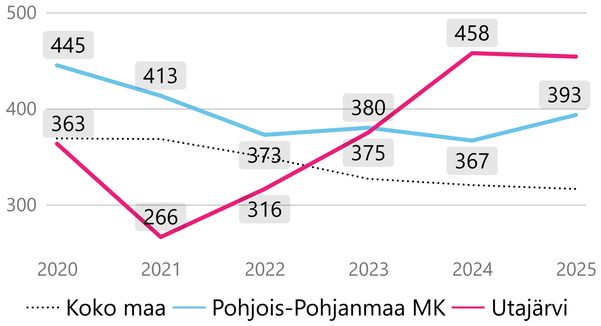
65 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavanikäisten asuntokunnista

Lähde: Sotkanet

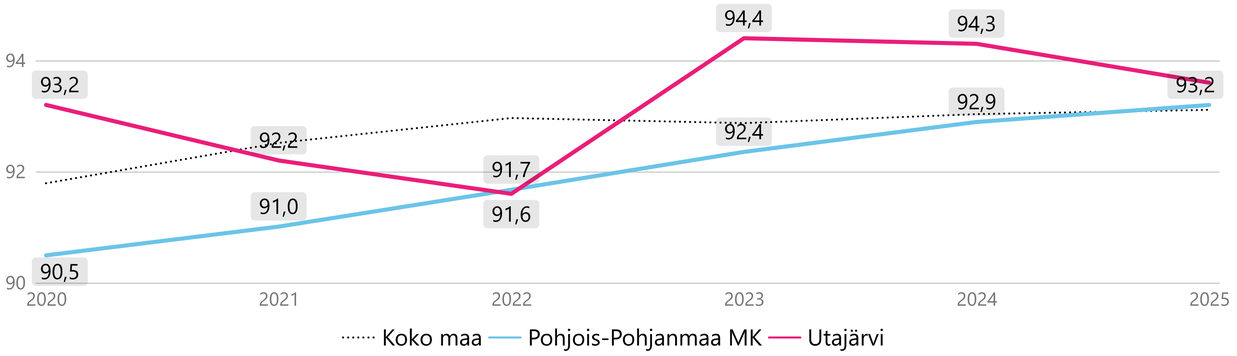
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

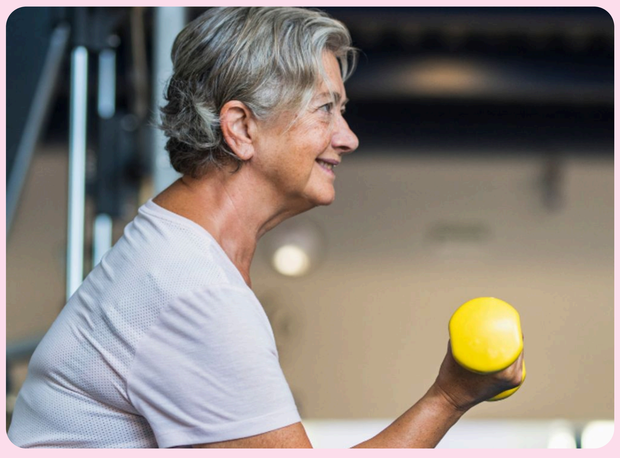
Lähde: Sotkanet

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

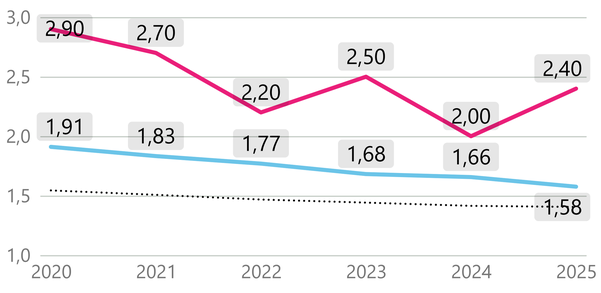
Lähde: Sotkanet

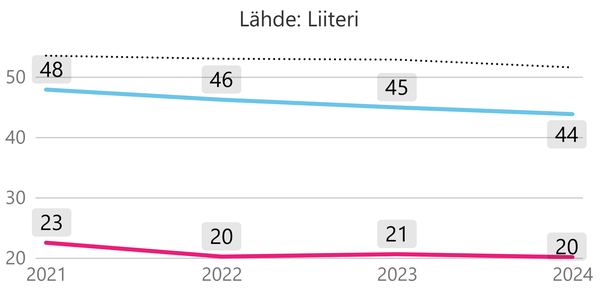
Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Lähde: Sotkanet

Enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta asuvat, % 75-vuotta täyttäneistä

Lähde: Liiteri

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Lähde: Sotkanet

